

Pastoralė Karklupėnuose

Žvilgsnis į premijuotąjį Albino Baranausko romaną

Albinas Baranauskas, KARKLUPĖNUOSE. Premijuotas romanas. Išleido Lietuviškos knygos klubas, 1965 m. Spausdino "Draugo" spaustuvi. Aplaną piešė Paulius Jukus. Knyga 224 psl., 7 x 5 1/4 in. formato, kainą \$2.50, gaudama "Drauge".

*

Pastoralė karo metuose

Savo premijuotu romanu "Karklupėnuose" Albinas Baranauskas įdomiai atsakė į klausimą, kuris kyla savaime, perskaičius šią jo knygą. Ar įmanoma pastoralė karo žiauribių šešėlyje? Įmanoma, tvirtina autorius, nes kada prašneka širdis širdžiai apie meilę, karo foną pamiršta ir romano veikėjai, karo foną ignoruoja ir pats autorius. Tik vienu kitu pasakojimo pasažu autorius atsiremia į karo niokojimo sceną, tuoj vėl nukeldamas skaitytojo dėmesį nuo to vaizdo.

Romanas "Karklupėnuose" yra meilės istorija, kurioje viskas vyksta pastoralės švelnumo žingsniais. Tai yra labai kukli, nepretenzinga, beveik nesuvisokiančių aplinkoje jaunuolių meilės istorija. Ir kadangi istorija apvairuojama laimingos pabaigos vainiku, ir kadangi per visą savo tąsą į tą istoriją neįsiveržė — aistra, pavydas, ištikimybės problema — ir visi kiti nevidoniški meilės palydovai, Karklupėnų pastoralė yra viena labiausiai įprastinė aklo Lietuvos užkampio jaunuolių priešvestuvinė istorija.

Romanas ir išsiblašymo literatūra

Ko nori skaitytojas iš romano? Pagal Maupassant pasakymą (1887, Apie romaną), skaitytojas reikalauja: nuramink mane; pradžiugink; sukrėsk; pravirkdyk mane; priversk galvoti; priversk svajoti...

Ir šiais 1965 metais pasirodžiusio veikalo "Analysis of Prose" autorius prof. W. D. Templeman atsako klausdamas: ar kūrinių pasąžai paliečia jus savo ritmu; ar atskiriate stilių ir formą; ar tenkina knyga estetinius jūsų reikalavimus?

Ir Albino Baranausko "Karklupėnuose" atliepia daugelį tų reikalavimų, kuriuos gerai knygai prieš 90 metų nustatė Maupassant, o dabar Templeman. "Karklupėnuose" priverčia mus paskęsti tame nesudėtingame lietuviškos arkadijos gyvenime,

JURGIS GLIAUDA

mes pajuntame toje Baranausko prozoje ritmą, lygų, nesiblaškančią, panašų į ramius Karklupėnų upokšnius, ribuliuojančius tarp nutįsiaišakių karklų. Knyga priverčia mus ir pasvajoti, raminančiai tenkindama estetikos pojūtį savo rinktinio sakiniu ir išbalansuotu visame tūryje vaizdu.

Paprastai išsiblašymo literatūra mūsųose priimta vadinti (esapage) to žanro, kur įvykis

Albinas Baranauskas

veja įvyki, nors ir beprasmiškai, kad tik pagautų skaitytojo dėmesį. Romanas "Karklupėnuose" dalinai priklausydamas irgi tam žanrui, atsiplėšimą nuo kasdienybės teikia mums tik apytikriai, panašiai kaip Rubinšteino Romansas, Grigo Svajonė, kaip Mendelschono Vėjo sparnai.

Ankstesnieji vertinimai ir varžybos dėl lietuviškojo kaimo bei provincijos

1955 metais, kada pasirodė pirmoji A. Baranausko knyga, novelių rinkinys "Sniego platumos", savo recenzijoje aš parašiau:

Jo vaizdavimo metodas yra glaustas dėstymas. Jis nesivaiko puošnių lyginių, tuščios gražbylostės, bet palyginimai, veiksmų bei turinio dėstymas eina tokia natūralia vaga, kad mes nematome to rašymo ir išgyvename jį kaip paveikslus, atsisiekiančius prieš mūsų žvilgsnį.

Prancūzų moderniosios prozos rikiuotojas Jules Renard išsitarė, kad stilius atsiranda tada, kada visi kiti stiliai pamirštami.

Kaip ir pirmoji A. Baranausko novelių knyga, lygiai ir ši, premijuotoji, turi neabejotinai tas pačias dėstymo dorybes, tą patį sakinio ritmą, nuotaiką ir buities perkėlimą ton sferon, kur viešpatauja, kaip mes išsi-

tartumėm, meilė šypsenai, užuojauta mažai, kukliai širdžiai.

Jau savo pirmaisiais kūriniams A. Baranauskas įsivėlė į sunkias varžybas lietuviškojo kaimo ar bažnytkaimio vaizdavimo plotmėje su tokiais mūsų kaimo poetikos mohikanais, kaip Katiliškis, nepalyginamas estetas Vaičiulaitis, plataus mosto L. Dovydėnas, preciziškoji Alė Rūta. Mūsų "žaliasis kaimas" vis dar labai našus raštijai ir už tėvynės sienų net jau dviejų dekadų distancijoje. Tačiau žaliajai provincijai vaizduoti A. Baranauskas ištikimai ir šį sykį ima akvarelės paletę.

Tada, 1955 metais, bevertinant novelių knygą "Sniego platumos", mums teko sakyti: reikia didelio talento parašyti apysaką be vyriausiojo veikėjo, be veiksmingo prado ir atpasakoti visą tai nuostabai gyvai, tartum mes su autoriumi ejome greta to, ką jis užfiksavo savo apysakoje be turinio.

Bet romano esmingąjį elementą sudaro siužetas, intriga, veikėjai. Novelės estetinio pamušalo savybės romane įgauna tik priedo vaidmenį.

Tarp romano ir novelės

Pats romano pavadinimas lyg bylotų, jog reikia laukti atsive-

Sesuo Mercedes (Šv. Kazimiero kongregacija) Golgotoje (litografija)

riančio plataus buitinio vaizdo: tokie yra Karklupėnai ir jų vietovė. Novelės estetinio pamušalo savybės romane įgauna tik priedo vaidmenį.

Jo Jegoruškos asmeniu, bet daktiek yra Karklupėnai ir jų vietovė. Novelės estetinio pamušalo savybės romane įgauna tik priedo vaidmenį.

Karklupėnų siužetas būtų tirštas ir reljefiškas novelės rė-

(Nukelta į 3 psl.)

AR PROF. KAZYS PAKŠTAS UŽMIRŠTAS?

Pokalbis su monografijai leisti komiteto pirm. inž. Jurgiu Mikaila

Lietuvos okupantų giriantis laikraštis "Liaudies Balsas" ir tu pat metų (1964) rugpjūčio 14 d. amerikinių panašių draugų žiūr "Laisvė" Nr. 65 paskelbė vienodo turinio straipsnius, kuriuose, be kita ko, baiginė išvada skamba taip:

"Kadaise gyveno toks "mokslas vyras" kaip Kazys Pakštas. Kiek jis, nabagas, prisikamavo su visokiomis Lietuvos geografinėmis ir žemėlapišiais. O kas šiandien? Pamiršo jį žmonės, pamiršo net, kad toks "mokytojas" (bolševikų pridėtos kabutės. V. Ming.) Lietuvos liaudies priešas gyveno!"

Perskaitęs šią "bolševikų gražbylostę" apie Pakštą, nutariau išsiaiškinti, ar tikrai prof. dr. Kazys Pakštas lietuvių jau užmirštas?

Spaudoje skelbiama, kad dr. Pakštui pagerbti leidžiama jo vardo monografija, be to, jo antkapio paminklui pastatyti renkami pinigai ir paminklinis akmuo su atitinkamomis skulptūrinio meno puošmenomis jau baigiamas. Tad kreipiausi į prof. K. Pakšto monografijai išleisti komiteto pirmininką inž. Jurgį Mikailą, gyvenantį Detroite.

— Kaip žiūrite į lietuvių bolševikų teigimą, kad tokį "mokytoją" vyrą — "Lietuvos liaudies priešą" lietuviai jau užmiršo ir neatsimena, kad Pakštas iš viso gyvenęs?

— Tai neteisybė. Jeigu komunistinė spauda kurį nors iš lietuvių, kad ir mirusių, niekina, tai reikia suprasti, kad jie tam žmogui skiria didelę reikšmę ir kad niekinamas buvęs lietuvių tautai neeilinis asmuo.

Jeigu jie bijo mirusio, tai tik rodo, kad jo darbai ir paliktos idėjos yra dar gyvos ir šiandien laisvųjų lietuvių tarpe.

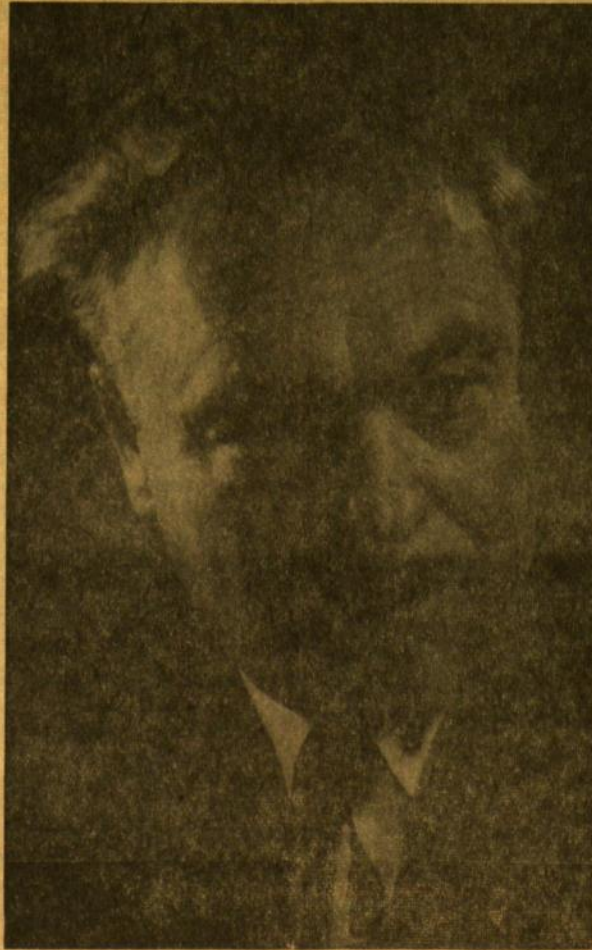
— Kokius mokslus prof. K. Pakštas yra baigęs? Kodėl bolševikai savo rašiniuose vėloni ir jo erudiciją tikrai kabutėmis "pagerbia"?

— Apie jo išėjus mokslus lietuvių Enciklopedijoje pažymėta, kad K. Pakštas dar prieš I pas. karą eksternu yra išlaikęs Petrapily iš 6 kl. kurso egzaminus, 1912—3 m. mokėsi dvasinųjų seminarijoje Kaune. 1918 m. New Yorke baigė Fordhamo u-te sociologijos fakultetą, o 1923 m. Fribourgo univ. gamtos mokslų fak., kur už disertaciją apie Lietuvos klimata gavo filosofijos daktaro laipsnį. Po to prof. K. Pakštas profesoravo įvairiuose universitetuose. Įgijęs geografo specialybę Fribourgo univ., toje srityje daugiausia ir reikšėsi. Taigi tik begėdžiai ir ignorantai galėtų iš moksliniais darbais pasiektą doktorato neišmanliškai šaipytis.

— Kodėl bolševikai ir mirusiam Pakštui neduoda ramybės? Kokias idėjas jis kėlė spaudoje? Kokių nuopelnų turi Lietuvai? — Bolševikai nerimauja, kad Pakštas išdrįso lietuvių ir kitomis kalbomis leidžiamoje periodinėje spaudoje viešai tarti okupantams nemalonią teisybę apie sovietinį tautų genocidą. Jis savo studijose (ir Drauge keleta str. 1960. V. 7 ir V. 14 buvo paskelbta šia tema), statistikos duomenimis pagrįstose, įrodė, jog rusiškasis ir bolševikinis Lietuvos okupantas išžu-

žudė, trėmimais sunaikino, iškaitant ir normalų tautos prieauglį, daugiau kaip milijoną lietuvių. Pakštas daug prisidėjo taipgi prie (1916—18) Tautos fondo pusės milijono dolerių surinkimo. Dar 1918 m. gegužės mėn. jis buvo išrinktas Lietuvos tautos tarybos delegatu į Šveicariją. 1933—39 lietuvių - švedų d-jos pirm. (apdovanotas švedų Andrėe medaliu, duoda-

(Nukelta į 2 psl.)

Profesorius Kazys Pakštas

Kertinė Parastė

NEIŠSENKANČIO ARUODO DOVANOS

Dar taip neseniai atrodė tik svajonė kalbėti apie lietuvių fondo įsteigimą. Darbo pradžioje ir projekto vykdytojai susilaukė apšiai priekaištų bei "realybe pagrįstų" naivių puolimų. Tačiau atėjo ir tokia diena, kada iš fondo pinigų jau gaus ir tie laikraščiai, kurie kadaise rašė kaip tik prieš fondą. Tada atrodė neįtikima idėja, kad kada nors galėtų toks fondas susikurti. Bet juo labiau neįtikima idėja, juo ji darosi didesnė, kai ji tampa akivaizdžia tikrove. Štai, jau treči metai iš eilės lietuvių fondas, vos tik dar pradėjęs savo gyvenimą, jau yra paskyręs aktualioms lietuvių kultūros reikálams apie dešimtį tūkstančių. Daugiausia gavo jaunimas arba uždaviniai, kad ir netiesiogiai surišti su jaunimu bei su mūsų kūrybiniais užmojais aplamai. Ir svarbiausia, kad tai jau vyksta metai po metų.

Lietuvių fondas auga, procentai didėja. Ir tie, kurie manė, kad reikia pinigų skirti gyviesiems uždaviniams, dabar gali įsitikinti, kad pinigai skiriami tikrai gyvam reikalui. Štai, šimet paskirta 5,500 dol. Iš jų 1,000 dol. suma PLB kultūrinei premijai. Ji bus skiriama už vertingiausių metų kultūrinį atsiekimą. Pedagogikos institutas gavo 500 dol., Chicago Aukšt. lituanistinės mok. 300, vadovėliams leisti — 1,000, Lituanus — 400, jaunimo vaidinimams leisti — 500, lietuvių spaudai — 400, lietuvių rašytojų dr-jai — 500 ir t. t. Be abejo, tų prašančiųjų buvo daug. Ir sunku visus patenkinti. Tačiau ateina kiti metai, ir procentų bus dar daugiau. Bet svarbiausia to viso esmė, kad tie pinigai nemažėja, o daugėja. Kad ir kaip sunkūs bebūtų metai, lėšų kultūriniam reikalams bus. Čia ir yra to šaunaus neišsenkančio aruodo — lietuvių fondo pagrindinė esmė. Todėl kiekvienas lietuvių

fondo narys gali didžiuotis amžinai prisidedas prie kultūrinių reikalų rėmimo. Apie tuos dalykus dar teks vėliau išsitariti, mums gi šiuo atveju išskirtinai įdomus lietuvių rašytojų dr-jos premijos skyrimo atvejis.

Kaip žinoma, LRD literatūrinę premiją kasmet reikėdavo patiemis rašytojams surinkti šimtinėmis arba dešimtinėmis. Kartais reikiama suma būna buvo skolintis, metų bėgyje vėl ją gražinant. Taip niekada nebūdavo visiškai aišku, ar bus suorganizuota premija, ar įvyks jos įteikimas. Toks netikrumas, be abejo, atsiliepdavo ir į kitų premijų skirstymo laiką bei ruošiamų švenčių metą. Dabar, iš anksto paskyrus pinigų, LRD valdyba galės ruošti premijos įteikimui, iš anksto sudarydama komisiją, užsakydama salę ir kt. Juk reikia tikėtis, kad šimetinis lietuvių fondo 500 dolerių paskyrimas geriausiai metų knygai nėra atsitiktinis. Norime tikėti, kad tokia premija bus skiriama kiekvienais metais, nes kūrybinis aktyvumas ir jo rėmimas ir yra vienas pačių didžiųjų mūsų laisvojo pasaulio lietuvių uždavinių. O tam remti juk ir šaunusis LF įsteigtas. Reikia manyti, kad LF bus pajėgus literatūrai skirti net tūkstantinę, galėdamas gal pora savo asmenų ir komisijon pasiūlyti, nors paprastai fondas į jokiais skirstymo komisijas ir nesiveržia. Įteikiant tūkstantinę, jau galima būtų suruošti tokią šventę, kokia būdavo rengiama laisvoje Lietuvoje Vasario 16 d. išvakarėse. Tada būtų tautos laisvės dienos proga ne tik politinių, bet ir kultūrinių tremties uždavinių ir laimėjimų pabrėžimas. Politika yra sekti dienos reikalams, gi kūrybai yra skirta palikti mūsų kultūrinės pėdas Amerikoje ir savos tautos ateityje, kad bent tuo atsilpygintume tėvynei už duoną ir druską. Be abejo, LF atstovus, kurių pilna visa Amerika, galėtų pats įteikti tokią literatūros premiją. O tai būtų ir pačiam fondui ir rašytojams, ir visuomenei labai prasminga. Dar yra ligi kitų metų gražaus laiko, tačiau LRD valdyba, įteikusi šimetinę premiją, jau turėtų rūpintis ir ateinančių metų premija, kad nebebūtų to ligšiolinio vilkinimo ir netikrumo. Gi LF reikia tikėtis, šios premijos kasmetinio skyrimo neišsidadės, nes šiaip ar taip kūrybinis darbas yra mūsų tremties metų gyvybinis liudijimas.

Malonu, kad lietuvių fondas palyginti taip greit stoja ant kojų. Reikia tikėtis, kad, matydami jo tokių konkrečių ir gyvybinių reikalų rėmimą, tautiečiai dar labiau suauktyvins savo įnašus, kad amžinasis fondas tikrai būtų didelis, kad iš jo tekėtų plati, mūsų kultūros dirvonas gaivinanti, srovė. Tegu tas neišsenkantis aruodas vis pilnėja ir tegu jo reikšmė akivaizdžiai mato net ir didžiausi skeptikai.

P. Svilius

Šiame numery:

- Neišsenkančio aruodo dovanos.
- A. Baranausko romano recenzija.
- Ar prof. Kazys Pakštas pamirštas?
- Konservatizmo ir avangardo akivaizdžios.
- Vincas Krėvė išsivijos scenoje.
- A. Kurauskas apie Dargį, Monė ir meną aplamai.
- Vladio Šlaito eilėraščių.
- Lietuvos istorijos gairių pasigendant.
- Lietuvių mokslinėje literatūroje.
- Beieškant Amerikos lietuvių pirmojo spaudinio.
- Nauji leidiniai.
- Filmų įvairumai.
- Kultūrinė kronika.
- Moterų gyvenimas.

AR UŽMIRŠTAS PAKŠTAS?

(Atkelta iš 1 psl.)

mu tik vienam asmeniui metuose, švedijos karaliaus Vazos ir Latvijos trijų žvaigždžių ordinaris, Vyčių aukso medaliu ir kt.). Yra parašęs apie 20 knygų ir atskirų studijų. Buvo paruošęs medžiagą Lietuvos istorinės geogr. atlasui.

Politinėje veikloje pritaipo prie krikščionių demokratų. Reikšdamasis ateitininku, 1930—40 buvo Ateitininkų federacijos vad. 1950—58 Centro Europos krikščionių demokratų unijos vicepirmininkas. 1950—57 Lietuvos krikščionių demokratų sąj. g. centro k-to narys ir kt.

— Idomu, kaip prof. K. Pakštas žiūrėjo į Lietuvos ekonominės gerovės ir kultūrinio gyvenimo pažangą?

— Neprikli. Lietuvoje jis kėlė mintį susirūpinti lietuvių tautos ateitimi, visais būdais forsuo-jant jos gyvenimo pažangą, o ypač ragino vyriausybę remti kultūrinį tautos gyvenimą. K. Pakštas pranašavo II pas. karą ir numatė Lietuvos okupaciją. Jis galvojo, jog kultūringa tauta sunkiau sunaikinti bei pavergti. Ragino organizuoti planingą, valstybės kapitalais remiamą, kolonizaciją užsieny. Jis tuo būdu tikėjosi išsaugoti emigracinę tautos atskalą nuo išnykimo, net galvojo esą tuo būdu, būsiu galima net praplėsti tautos etninę erdvę. Jis „štur-mavo“ Lietuvos vyriausybę ir kėlė Lietuvos geopolitinės padėties pavojaus, ir siūlė iš anksto gelbėti tautą, steigiant „Atsarginę Lietuvą“, kur nors įėjusios didelį žemės gabalą... Štai „Užsienio Lietuvoje“ 1935

m. 298 p. randame trumpą jo pasisakymą šiuo reikalu:

„Europa, ypač jos mūsų gyvenamas kampas, ir ateityje neapsieis be politinių ir ekonominių katastrofų. Šitokiais pavojingais momentais patogiau turėti lietuviybės rezervus tolimose kraštuose, negu visai tautai gyventi vienoje vietoje. Mes jaučiame pagalbą mūsų palyginamai neturtingų ir nelabai susipratusių išeivių. Bet ši pagalba būtų keilolika kartų didesnė, jeigu mūsų išeiviai būtų taip turtingi, kaip olandų, žydų, armėnų ir kitų pirklybingų tautų. Tad ir Lietuvai nepaprastai svarbu yra turėti kur nors toli turtingą ir kultūringą naujokyną. Toks naujokynas visai nesunku sukurti, turint tokį gausų gyventojų prieauglį ir taip gausią išeiviją. Tik, deja, ji kol kas niekieno netvarkoma ir be jokio plano barstoma po gigantiškus Pietų Amerikos plotus. Su tokia išeivija, planingai ją tvarkant ir spiečiant į labai tiksliai parintas vietas, galima padaryti nuostabią didelį dalykų“.

Planingos, nepriklausomos Lietuvos remiamos, kolonizacijos reikalu K. Pakštas parašė kelias studijas: apie Angolos sąlygas (1930), apie britų Hondurasą (1958), kur turėtų būti įkurtas lietuviybės židinis ir kitas.

— Kur dar pasireiškė prof. K. Pakšto dinamizmas?

— Dar nepriklausomybės metu jis šauktė šaukė „nukreipkime tautą į jūrą“, net siūlė Klaipėdą padaryti Lietuvos sostine ir sukurti atitinkamo dydžio laivyną. O ypač toji prof. K. Pakšto dinamika ryškėja jo

Georges Rouault Nukryžiuotasis (iš ciklo „Miserere“)

sūkyje, „Pasukime Lietuvos laikrodį 100 metų pirmyn!“

— Iš spaudos žinome, kad Detroito veikia prof. K. Pakšto monografijai išleisti komitetas. Kaip sekasi šitas ateitininkų užmojis? Kaip plaukia pinigai? Ar turite pasikviesti monografijai jau ir autorių?

— Pinigų turime jau surinkę per 3,000 dolerių (monografijai ir paminklui V. Ming.); monografiją sutiko parašyti prof. K. Pakšto kolega prof. Juozas Eretas. Ateitininkų sen-

draugių centro valdyba rūpinasi (kartu su Detroito išteigto komitetu V. Ming.) monografijos išleidimu. Šis veikalas turėtų būti baigtas 1966 m. Šiam tikslui mūsų buvo pakviestas prof. dr. Juozas Eretas Amerikon. Tiesa, tuo pat metu autorius dalyvavo ir Ateitininkų sendraugijų suvažiavimo darbuose, skaitė paskaitas lietuviams įvairiuose JAV miestuose, be to, laisvalaikio rinko minėtam biografijai medžiagą. Norėtume, kad kas turi medžia-

KULTŪROS TEMOMIS KITUR

Konservatizmo ir avangardo akivaizdžios

Vatikano II Susirinkimo pradžia Bažnyčios atsinaujinimo sąjūdį pasauliui randa didelio atgarsio ir visokeriopai gyvenimo raidai daro žymaus poveikio. Visai suprantama, kaip kiekvieni dideli dalykai, taip ir Susirinkimo nutarimai pasaulio (net ir tikinčiųjų) nėra vienodai nei uniformiškai suvokiami. Net nuosirdus ir giliai tikintys katalikai Bažnyčios atsinaujinimo sąjūdį priima gana niuansuotai. Iš esmės tai nėra bloga, nes juk ir pačiame Susirinkime įvairios nuomonės ir iš jų išplaukiantys dialogai nebuvo palaidyti už bloką. Tačiau tai nereiškia, kad konservatyvus ir šaltas atsiirbėjimas nuo visų naujųjų ar vėl kraštutinis ir avangardinis jų pertempimas neslepia savyje ir tam tikrų pavojų. Tuo pavojaus simptomų jau pastebima ir laisvojo pasaulio lietuvių katalikų pasitaikancioje dvejoje bei laikysenoje. Ją taikliai paličia ir dr. Juozas Girnius naujame „Aidų“ (kovos mėn.) numerio, vedamajame straipsny „Dvasia ir raidė“ (žvilgsnis į Vatikano susirinkimą). Be kita ko, dr. Juozas Girnius ten rašo:

„Dvejojas yra pavojus naujai dvasiai sustingdyti raidę. Pirma, pavojus gresia tiems, kurie nori senomis kategorijomis suprasti ir tai, kas nauja. Neišsilaivinant iš senų kategorijų, savaime tik sena matoma ir tame, kas nauja. Šiuo žvilgiu žvelgiant, jau iš anksto buvo žinoma, kad netenka ir iš Vatikano II susirinkimo nieko naujo laukti — bus pakartotos tos pačios tiesos ir bus pasmerktos tos pačios klaidos. Žodžiu tariant, viskas liks „tas pats“ (lyg „tas pats“ jau būtų tokia galutinė tiesa, nuo kurios tolti būtų lygu leistis klaidon!). Ir pasibaigus Vatikano II susirinkimui, šiuo žvilgiu bus viskas liks, kaip buvo anksčiau, nes bus regima ne pati nauja dvasia, o tik tam tikri „patvar-kymai“, kurie iš esmės nieko nekeičia (be abejo, Misių aukos esmėiškai visai nekeičia, kad iš dalies lotynų kalba pakeičia gyvosios kalbos ar kad šiek tiek pertvarkomos maldos!). Bet kol bus matoma tik „tas pats“, bet ir seniau buvo, tol bus ir pačių liekama tokiais pačiais — sustingusiais raidėj be dvasios. Vatikano II susirinkimo nebus jiems įvykė, nors ir būtų apie jį skaitę ir formaliai vykdyti jo potvarkius, įvestus religinėse praktikon.

Anthony Lauck Šv. Jonas

pašalpa, kai tik susiduriama su skirtinga mintimi.

Visos kraštutinybės susisiekia. Susisiekia ir konservatizmas su ekstremizmu, ir tai sukuria tą maištą, kurio, seną dvasią pridengus nauja raidė, tariamai kovojama už atsinaujinimą, žengimą pirmyn etc., o iš tikrųjų tik try-pinama, erzinama ir savo energiją bergėdžiai elkiuojama“.

Visi šie pavojai lietuviškojo mūsų gyvenimo kasdienybėje, anot dr. J. Girniaus, atrodo šitaip: „Šie pavojai sustingdyti raidę ir naują dvasią nulekia tik teorinės galimybės ir mūsų tarpe. Dugiau mažiau jų grėsmė drumsčia ir mus.“

Konservatizmo pavojus gal būt būdingiausiai pas mus pasireiškia neišsilaiviniu iš tų rūpesčių, kuriuos laikas jau seniai pralenkė. Kai esame šaukiami praregti brolius visuose krikščionyse, mes vis dar rūpinamės savo pačių tarpe būti „tikresni“ vieni už kitus. Ilgimingo vienybės, bet, užuot kūrę jai pagrindą vieny antieims broliška pagarba, baiminamės palikti „apakus“. Todėl ir pats vienybės rūpestis nelemati vis virsta tik bergėdžiu kartėliu.

„Avangardistinio“ ekstremizmo grėsmė pasireiškia įvairiais pavaldais, kuriuos visus gal būt labiausiai charakterizuoja vienokios ar kitokios atsakomybės stoka ir iš dvasinio sekumo plaukias nebrandumas.

Kur tik kas pertempiama, ten iškreipama ir to prasmė, kas savyje yra vertinga. Daug kur sutinkame tokių pertempių ir ten, kur norima atstovauti naujai ekumeninei dvasiai.

Išlaikyti tiesai gyvai iš tikro reikia būti kritiškiems, ir būtent — visų pirma sau patiems. Bet kadangi daug lengviau būti kritiškiems ne sau patiems, o kitiems, tai daug lengviau būti priekabiems negu kritiškiems. Tada vietoj atsakingo kritiškumo ir atsiduriame prieši ir lygi malkontentizmą (visu, kur ir visur nepasitenkinimą), pašaipų pečiūs gūščiojimą („keista“, „nuobodu“, „komiška“ etc.), nai-vų drąsos demonstravimą („kal-bos apie demokratijos pavojus Bažnyčioje yra labai neaktuali-os“).

Krikščioniškajai ekumeninei dvasiai yra visiškai svetimi tiek pačių irzlumo, tiek kitais piktniūdosi nu-siteikimai. Kur tikrai skleidžiasi ekumeninė dvasia, ten skleidžiasi santalka, o ne erzelis diegiasi. O jei kur „ekumenizmo“ pastanga neneša ekumeninės dvasios vaisių,

reikia perversinti save pačius, ar, besistengiant dvasiškai atsinaujinti, nebuvo „persistengiama“. O iš tikro „persistengiama“, kai dalykai pertempiami ir tuo pačiu iškreipiami, kritiškumui virstant į bėdros naują raidę, tariamai kovojama už atsinaujinimą, žengimą pirmyn etc., o iš tikrųjų tik try-pinama, erzinama ir savo energiją bergėdžiai elkiuojama“.

Norime kuo plačiau žvelgti į gyvenimą, kuo giliau leisti tieson, kuo atviriau jos ieškoti drauge su kitais. Bet visa, kas didu, yra ir sunku. Todėl visus didžius siekius tenka grįsti savo pačių kukliu ir sau patiems kritiškumui. Benorint per plačiam pasirodyti, yra pavojus išeiti ne tik į platumą, bet ir į „iš krašto“. Besineriant gelmėn, reikia apžiūrėti, ar neieškoma jos sekumo, kur galima tik galvą prasidaužti. Besiekiant atvirumo, tenka neužsimirti, kad ne arogantiškumui ir teisuoliškumui pasiekdama žmones ir juos laimiama dialogui.

Galime džiaugtis Vatikano II susirinkimu, bet neturime teisės patys savimi didžiuliotis.

Gaivi evangelinė dvasia į mus apeliuoja iš šio Bažnyčios susirinkimo. Svarbu, kad ne apie ją paradiškai kalbėtume, o kad ji gelmingai kalbėtų iš visų klausimų, kuriuos liečiamė. Antraip greit subanalizime ligi mados tai, kas nėra dienos naujiena, rytoj nusibostanti, ir greit bergėdžiai išiekvosime savo entuziazmą, kuris turi neišsėkti nė kasdienybės pilkumoje“.

Ir šią, ankščiau minėtą, dvejo-pą laikysena, atrodo, šimtaprocen-tiniai neapsprendžia nei žmogaus amžius, nei žmogaus priklausymas vienokiai ar kitokiai organizacijai. Ir šiekios ir anokios laikysenos žmonių yra ir vienu ir kitur. Tik konservatyvieji (kurių dauguma, tur būt, vis dėlto yra jau vyresnio amžiaus) savąja nuomone mažiau pateikia viešumai spaudoje ir kit, kai tuo tarpu avangardinio ekstremizmo reiškinį daugiau pastebime jauniausioje mūsų kartoje, jos viešuos pasisakymais spau-doje ir pasaulėžiūrinio pobūdžio jaunimo susirinkimuose bei stu-dijiniuose būreliuose. Šitai, žino-ma, rodo mūsų katalikiškosios vi-suomenės dvasinį gyvumą, jos im-lumą naujam, bet drauge ir nuo-saikų rūpestį, kad virpanti styga nebūtų pertempta.

gos ir nuotraukų, viską siųstų šiuo adresu: Dr. J. Eretas, Flor-astr. 44, BASEL, SWITZER-LAND / Swiss.

— O kaip juda paminklo statymo darbai?

— Projektą paruošė inž. architektas Jonas Mulokas. Vė-lionis prof. K. Pakštas palaido-tas Chicagos Šv. Kazimiero ka-pinėse. Projektas atiduotas pa-minklų dirbėjui Chicagoje: pa-sirašyta sutartis ir pasižadėta už jį sumokėti 1,900 dol., su vi-somis kitomis išlaidomis. Dydis 5 — pėdos aukščio; medžiaga — juodas švediškas granitas; užrašas — 1893—1960: Prof. Dr. Kazys Pakštas. Lietuvos kultūrinės pažangos kūrėjas. Ateitininkų Federacijos Vadas. Savo neužmirštamam vadui, ateitininkai.

Bolševikiniu metu apie prof. K. Pakšto užmiršimą kiekvienas doras lietuvis tikrai pasipiktino. Mūsų užmojams įvykdyti aukas siūnčia net svetimtatai. Štai gavome 25 dol. auką iš prel. Kevin R. Leelan, T. O. R. Prie-rašas: „I had the privilege of knowing Dr. Pakštas during the final years of his teaching and was impressed no end by him...“ Kitas amerikietis prof. dr. Bruno Harting, Wheeling College, West Virginia, taipgi džiaugiasi galis savo 20 dol. au-ka prisidėti prie šio žymaus lie-tuvio pagerbimo, prašydamas tiksliai nurodyti, kur profesorius K. Pakštas palaidotas, nes bū-tinai noris jo kapą aplankyti. Gi lietuvių šimtais prisiučian-savo duoklę garbingo velionio paminklo pastatymui ir mono-grafijos išleidimui. Tai rodo ne užmiršimą, bet meilę ir pagar-bą, nors greitu laiku sukaks jau penkeri metai, kai prof. K. Pakš

P. ŠILEIKIS, O. P.
Ortopėdas, Protezistas
Aparatai-Protezai, Med. ban-džai, Spec. pagalba kojomis
(Arch Supports) ir t. t.

ORTHOPEDIJOS TECHNIKOS LAB.
2850 W. 63rd St., Chicago 29. Ill.
Tel. PProspect 6-5084
Val. 9-4 ir 6-8. Šeštad. 9-1

DR. ANNA BALIUNAS
AKTŲ, AUSŲ, NOSIES IR GERKLĖS LIGOS
PRITAIKO AKINIUS
2858 West 63rd Street
Val.: kasdien 10-12 val. ir 7-9 v. vak. Šeštadieniais 10-1 val. Trečiadieniais uždaryta. Ligoniai primamj susitarim.

Ofiso telefonas: PF 8-3229
Res. telef. WALBROOK 5-5076

Res. 239-4683
DR. K. G. BALUKAS
AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIA

6449 So. Pulaski Rd. (Crawford Medical Building) Tel. LU 5-6446
Pirmą ligonius pagal susitarimą. Jei neatšiliepa, skambinti MI 8-0001

Ofisas 5148 West 63rd Street
Tel.: PProspect 8-1717
Resid.: 3241 West 66th Place
Tel.: REpublic 2-7868

DR. S. BIEŽIS
CHIRURGAS

Valandos: Kasdien nuo 1 iki 3; trečiadieniais uždaryta. Antradieniais ir penktadieniais vak. nuo 7 iki 8 val.

DR. VL. BLAŽYS
PLAUCIŲ IR VIDAUS LIGOS
2801 West 63rd Street
Kampas 63-cio ir California
Val.: kasdien nuo 6-8 val. vak. Šeštadieniais 2-4 val. Trečiadieniais ir kitu laiku pagal sutartį Ofiso tel. 476-4042

Resid. tel. WALBROOK 5-3048

DR. G. K. BOBELIS
Inkstų ir šlapimo takų chirurgija
Tel. 695-0533 — Elgin
425 N. Liberty Street,
Route 25, Elgin, Illinois
Valandos pagal susitarimą

Tel. ofiso HE 4-5849, rez. 388-2233

DR. PETER T. BRAZIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2434 West 71st Street
Val.: pirm., antr., ketv. 7-9, antr., penkt. 1-5, treč. ir šešt. tik susitarim.

Tel. ofiso HE 4-5758; rez. HI 5-3225

DR. S. IR M. BUDRYS
GYDYTOJAI IR CHIRURGAI
Bendra praktika ir Alergija
2751 West 51st Street
Valandos: pirm., antr., ketv. 2-9, vak., penktad. 10 v. r. iki 9 v. v. šeštad. 10 v. r. iki 1 v. p. popiet. Li-cousis priima pagal susitarimą

Tel. ofiso 735-4477; Rez. PR 8-6960

DR. E. DECKYS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
SPECIALYBĖ — NERVŲ IR EMOCINĖS LIGOS
CRAWFORD MEDICAL BLDG.
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

tas mirė. Kas norėtų savo dalį atsiųsti, siųskite šiuo adresu: J. Mikaila, 16870 Stoepe Ave, Detroit 21, Mich. 48221. Mono-grafijos tiražas būsiąs nemažesnis kaip 3,000 egz. Kad prof. K. Pakšto atmintis ypač ateiti-ninkijos gretose ir Vyčių orga-nizacijoje yra ypatingai gerbia-ma, aiškėja ir iš to, jog daugelis šių organizacijų kuopelių ar skyrių pasivadino prof. K. Pakšto vardu. Štai kad ir Grand Ra-pids „Prof. K. Pakšto mokslei-vių ateitininkų kuopa“, o jų yra daug. Taigi bolševikinis noras, kad prof. K. Pakštas būtų už-mirštas, labai yra toli nuo gy-venimo realybės.

V. Mingėla

Rez. GI 8-0873
DR. W. M. EISIN-EISINAS
AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS
6132 So. Kedzie Ave., JA 5-2670.
Valandos pagal susitarimą. Jei ne-atšiliepa, skambinti MI 3-0001

Ofiso HE 4-1414, Rez. RE 7-6867

DR. B. GAIZIONAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Specialybė akušerija ir moterų ligos
2454 West 71st Street
(71-os ir Campbell Ave. kampas)
Val.: kasdien 1-3 ir 6-8 val. vak. Šešt. 12-3 v. p. p. Trečiadieniais uždaryta

WA 5-2017
DR. A. GARUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2737 West 71st Street
VAL.: kasdien nuo 6-8 val. vakaro. Šeštad. nuo 10 iki 12 valandos. Trečiadieniais uždaryta. Pacientus priima pagal susitarimą.

Ofiso tel. PR 8-2220
Namy — rez. PProspect 8-9081
DR. JANINA JAKŠEVIČIUS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
VAIKŲ LIGOS
2656 West 63rd Street
Pirm., antr., ketv. ir penkt. nuo 11 iki 1 val. ir nuo 4 iki 7 v. v. Šeštad. nuo 1 iki 4 val.

Tel. ofiso PO 7-6006, rez. GA 5-7278

DR. A. JENKINS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3844 West 63rd Street
Val.: kasdien nuo 1-4 p. p. ir 6 iki 8 val. Trečiadieniais uždaryta.

Tel. GRevehill 6-1595

DR. ALDONA JUŠKA
AKTŲ LIGŲ SPECIALISTĖ
PRITAIKO AKINIUS
2422 West Marquette Road
Valandos: 9-12 ir 7-9 v. v. pagal susitarimą. Išskyrus trečiadienius, uždaryta.

Ofiso ir buto tel. OLYMPIE 2-1387

DR. F. V. KAUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1407 So. 49th Court, Cicero
VAL.: kasdien 10-12 ir 4-7. Trečiadieniais uždaryta. Valandos pagal susitarimą.

Ofiso PR 6-1795 Rez. TR 3-0281

DR. ALG. KAVAILONAS
VIDAUS IR KRAUJO LIGOS
2300 West 51st Street
Oakley Medical Arts
Pirm., antr., ketv. ir penkt. nuo 2-4 ir 6-9 ir pagal susitarimą

Tel. REliance 5-1511

DR. WALTER J. KIRSTUK
(Lietuvis gydytojas)
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3925 West 59th Street
Val.: Pirmad., antr., ketv. ir penktad. nuo 12-4 p. d., 6:30-8:30 val. vak. Šeštad. 12-4 val., trečiadieniais uždaryta.

Tel. ofiso ir buto OLYMPIE 2-4159

DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4938 W. 15th Street, Cicero
Kasdien 1-3 val. ir 6-8 val. vak., išskyrus trečiadienius. Šeštadieniais 12 iki 4 popiet

DR. IRENA KURAS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
KODIKUI IR VAIKŲ LIGŲ SPECIALISTĖ
MEDICAL BUILDING
7156 South Western Avenue
Pirmad., antr., ketv. ir penktad. nuo 11 val. iki 1 val. p. p. ir nuo 6 v. — 8 val. vakaro. Trečiadien. nuo 11 val. ryto — 1 v. p. p. Šeštad. 11 val. ryto iki 3 val. p. p. Ofiso tel. RE 7-1168. Res. tel. 299-2919.

Ofiso PR 8-7773, Rez. PR 6-4732

DR. A. MACIONAS
CHIRURGAS
2858 West 63 str.
Valandos: pirmad. ketv. 5-8 antr., penkt. 1-4.

Prilimėja tik susitarim.

DR. MARIJA LINAS
AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS
2817 West 71st Street
Telefonas HE 6-3545
(Ofiso ir rezidencijos)
Valandos pagal susitarimą

Ofiso HE 4-1818, Rez. PR 6-9801

DR. J. MESKAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Specialybė — vidaus ligos
2454 West 71st Street
(71-os ir Campbell Ave. kampas)
Val.: kasdien 9-11 ryto ir 4-8 v. v. Šeštad. 9 v. r. — 2 p. p. Trečiadieniais uždaryta

Ofiso HE 4-1818, Rez. PR 6-9801

DR. F. C. WINSKUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3107 West 71st Street
Val.: 2 iki 4 v. p. d. ir 7 iki 8 v. v. Treč. ir šeštad. pagal sutartį

• Studentai Vilniuje informuojami apie rašytojus vakariečius. Kovo mėn. Vilniaus studentai išklaušė pranešimų apie užsienio rašytojus. Studentus informavo: apie Anglijos rašytojus ir dramaturgus — kritikas D. Judelevičius, apie amerikiečių rašytojus — rašytojas M. Sluckis ir dėstytoja G. Bau-žytė — apie prancūzų Sartre ir Camus kūrybą. Žinoma, kiek ta informacija buvo objektyvi, tai jau kitas klausimas. O apie laisvą pasaulio lietuvių literatūrą viešų kalbų taip ir negirdėti, nebent partijos nukaltų keiksmažodžių forma.

DR. JULIJA MONSTAVIČIUS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
VIDAUS LIGOS
10748 S. Michigan, Chicago 28, Ill.
Telef. ofiso: PULMAN 5-6766
Namy: BEVERLY 8-8946
Pirm., antr., ketv. ir penkt. 1-3 d. p. ir treč. uždaryta.

Tel. CE 6-0720 arba 283-4600

DR. C. K. PAULIS
Diagnostika ir Vidaus Ligos
Monroe Building, Suite 709
104 South Michigan Avenue
Valandos: 1-9 p. p. Išskyrus trečiadienį

Ofiso telefonas — CL 4-2421

DR. A. PUSTELNIKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPEC. VIDAUS LIGOS
5159 South Damen Avenue
Valandos: 1-9 p. p. Išskyrus trečiadienį

Ofiso telefonas — CL 4-2421

DR. AL. RAČKUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4307 South Kedzie Avenue
(Kampas Kedzie ir Archer)
VAL.: kasdien nuo 2 iki 8 val. vak. Treč. ir sekmad. tik susitarim.

DR. ZIGMAS RUDAITIS
SPEC. ORTHOPEDINĖS LIGOS
2745 West 69th Street
Priešais Šv. Kryžiaus ligoninę
VAL.: Pirmad., antr., ketv., penkt. nuo 9 iki 11 v. ryto ir nuo 6-8 v. v. Šeštad. nuo 2-4. Trečiadieniais ir kitu laiku susitarim telefonu: Telef. REpublic 7-2290.

Res. tel. PR 9-0730

DR. ANT. RUDOKAS, Opt.
Tikrina akis ir pritaiko akinius keičia stiklus ir rėmus
4455 S. California Ave., YA 7-7381
VAL.: 1 val. p. d. iki 8 v. v. kasdien. Trečiadieniais uždaryta; šeštadieniais nuo 10 v. r. iki 1 v. popiet.

Res. tel. PR 9-0730

DR. L. SEIBUTIS
Inkstų, pūslelės ir šlapimo takų chirurgija
Ofisas: Naujas adresas: 2454 West 71st St. (71-os ir Campbell Avenue kampas), tel. 776-2880.
Valandos pagal susitarimą

DR. J. J. SIMONAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Adresas: 4255 W. 63rd Street
Ofiso tel. REliance 5-4410
Rez. tel. GRevehill 6-0617
Valandos: pirm. ir ketv. nuo 12 iki 2 v. p. d. ir nuo 7 iki 8 v. v.; antr. ir penkt. nuo 12 iki 2 v. p. p. ir vakarais pagal susitarimą.

Ofiso telefonas: 4-2890
Resid. telefonas: WALBROOK 5-3099

DR. P. STRIMAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika ir specialiai chirurgija
4644 So. Ashland Avenue
Valandos: kiekvieną dieną 2-4 ir 6-8 val. vak. Trečiadieniais ir sekmadieniais uždaryta, pirmąją pagal susitarimą. Šeštadieniais nuo 2 v. iki 5 v. v.

DR. VYT. TAURAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
BENDRA PRAKTIKA IR MOTERŲ LIGOS
Ofisas ir rez. 2652 W. 59th St.
Tel. PProspect 8-1223 ar PR 6-5577
Ofiso val.: Pirm., antr., treč. ir penkt. nuo 2 iki 4 ir nuo 6 iki 8 v. v. Šešt. 2-4 v. popiet. ir kitu laiku — pagal susitarimą.

Of. tel. HE 4-2123, Namy GI 5-6195

DR. V. P. TUMASONIS
CHIRURGAS
2454 West 71st Street
Prilimėja ligonius tik susitarim
Val. 2-4 p. p. ir 6-8 p. p. Treč. ir šešt. uždaryta

Vincas Krėvė išeivijos scenoje

Išpūdžiai ir pastabos niujorkiečių spektaklį pamačius

J. ŽEMKALNIS

Balandžio 3 d. *Vincas Krėvė* žodis atgijo Franklin K. Lane gimnazijos salėje. Queens ir Brooklyno pasienyje. *Vytauto Valiuko* vadovaujama vaidintojų grupė nuvedė pustūkstantį žiūrovų į „Dangaus ir žemės sūnų“ biblinę žemę, į „Šarūno“ Dainą ir „Raganius“ pelkes bei dangaus prieangį.

Krėvės žodžiui įkūnyti Valiukas pasirinko pastatyminį stilių tarp „koncertinio“ skaitymo ir „pilno“ spektaklio. Kaip skaitymuose, aktoriai dėvėjo „vakarnius“ išeiginius rūbus, bet, išskyrus Pasakotoją, jie tekstą neskaitė, o „vaidino“. *Albino Elksaus* scenovaizdis akcentavo pastatymo nerealistinį pobūdį: pakila scenos vidury; vertikalių baltų plokščių triptikas juodame fone, su Dievybės, begalybės ir chaoso simboliais, pora keturkampių kėdelių ir grubiai paprastas „sostas“, stambių medinių karolių šniūrai, skiriantys Pasakotoją nuo pagrindinės vaidybinės erdvės.

Tokio pobūdžio pastatyme režisierių nuolat kamuoja klausimas — ar man žengt dar arčiau prie pilno judesio, pilnos mizanscenos? Jei naudojamas vienas baldas, kodėl ne du? Jei aktoriui duodamas pagalbinis objektas, gal jų duot daugiau? Režisierius savaip kabo ore, nuolat turi ieškoti pusiausvyros.

Voverė (Elvira Ošlapienė) Vincas Krėvė „Šarūne“

PASTORALĖ KARKLUPĖNUOS

(Atkelta iš 1 psl.)

muose. Tankūs dialogai ir flegmatiški veikėjų nereikšmingų veiksmų aprašymai kad ir „sustorina“ veiklą, bet dar nepaverčia jo ištisiniu romanu. Puikūs Baranauko dėstymo būdas, su dažnai išbalansuotu, ritmingu sakiniu ten, kur jis pasakoja vaizdą arba išgyvenimą, negali būti dėkingai panaudotas fabulai nereikšminguose dialoguose. Todėl, kol vyksmas pajuda iš vietos ir skaitytojo dėmesys patraukiamas tam vyksmui sekti, veikia antraeiliai herojai su neesmingais dialogais.

Romano sunovelinimas akiavaizdas ir tame, kai turinys sukskirstomas labai smulkiais skyreliais. Jie, kaip visumos dalys, savyje išbaigti ir, skaitant juos dėl estetinio pasitenkinimo, pastatomi autoriaus dėstymo meną tikrai yra miela. Aišku, galima ir neskirti į knygos minusą, kad antrasis romano veikėjas ateina, jau romano tekstą atvedęs beveik iki pusės. Bet tuo autorius susiaurina savo galimybes

sustoti daugiau ties veikėjais, o ne ties mažiau visam romanui reikalingais personažais.

Savu keliu nuėjus

Janina yra pavaizduota tikrai kiek įmanoma, pripildyti turiniu nesudėtinga personažą. Tačiau jos siekis būti visada savini, net ir flirtu atveju, per daug išskirtinas iš eilinio personažo savybių. Abu vyriausieji romano veikėjai nesukelia abejonių. Jais skaitytojas visiškai tiki.

Ignoravęs modernias Sturm und Drang audras, antipatiškas visoms Kafkos ar Dostojevskio prarajoms, nesugretinęs jaunuolių meilės su Hamsuno Pano švilpukų taktais ir visiškai neliestas Freudo ar jo sekėjų mūsų čionykštėje literatūroje prielaidomis, Albinas Baranaukas, kaip novelėje, taip ir romane, nuėjo savo keliu, pasivardamas buitį idile, meilę pastoralę, žmones pavaizduodamas tik šiek tiek žemės dulkėmis apneštais Arkadijos gyventojais.

Vincė Jonuškaitė Pasakotojos vaidmenyje Vincas Krėvė veiklą inscenizavime

epinį romaną scenoje? Pirmąją spektaklio dalį užėmusioje romano ištraukų sekoje pynėsi per daug temų, veiksmo gijų, kurias žiūrovui nebuvo lengva sekėti. Gal būtų buvę tikslingiau apsiriboti Erodo? Šio prieštaravimų plėšomo elenizuoto edomito istorija turi apšiai medžiagos keletui dramų.

Krėvės romano lygus epinis bangavimas teikia jam orios didybės. Perkeltą bangavimą į sceną, ir tai, kas romane buvo majestotiška, ima darytis monotoniška. Epinis elementas, aišku, savyje nėra svetimas scenai. Bet „epinis“ teatras gyvena pusiausvyra ir įtampa tarp epinio (pasakojamo) ir dramatinio prado. Gal Pasakotoja (s) tiesioginis įsiterpimas, komentaras suteiktų fragmentams daugiau dramatinės gyvybės.

Nežiūrint visų čia išvardintų klaidų ir pavojų, žiūrovas turėjo progos pajusti Krėvės biblinio epo turtingumą ir koncepcijos platybę.

Po biblinių erdvių, vaidintojai tvirtiau pasijuto „Šarūno“ Dainavoje. Aišku ir šiuose fragmentuose nebuvo įmanoma išvystyti vientisesnės charakterio linijos ar įskelti gausiau dramatinį žiežirbą. Abi demoniškos Krėvės figūros, Erodas ir Šarūnas, vystosi ir auga organiškai, palaipsniui — čia žiūrovas teguana ne jų portretus, bet apybraižas. Tačiau kiek mūsų dramatos ištisinių veikėjų prilygsta kad ir tam fragmentuotam Šarūnui, kurį Krėvė, atrodo, kūrė viena akimi žvilgteldamas į elžietinį Ričardą III-jį, bet suteikdamas jam daugiau spalvų už Šekspyro juodutėlę pabaisą?

Paradoksiškai, Valiuko aktoriai pagaliau visai tvirtai pajuto žemę po savo kojomis, kai jie pakilo nuo žemės į primityvios, liaudinės sąmonės dangų. Fragmentai iš „Raganius“ buvo vakaro aukštuma. Ir vėl paradoksiškai, naiviuose Kukio ir Gugio postringavimuose bent šiam žiūrovui buvo daugiau autentiškos religinės dvasios, negu formalioje „Dangaus ir žemės sūnų“ biblinėje panoramoje.

„Raganiuje“ įvaizdžiausiai pasireiškė ir Valiuko režisūrinis talentas. Po tikslingų, bet daugiau ar mažiau standartinių, biblinių bei „Šarūno“ fragmentų mizanscenų, čia sumirgėjo išradingos detalės. Valiukas vėl įrodė savo sugebėjimą naudoti aktorių kūnus, kaip molį savo pastatyminei koncepcijai. Pvz., pradžioje Kukio ir Gugio, tarsi, tyvuliuojantys judesiai išsukė žiūrovui ir Gugio girtumą, ir Kukio vaiduokliškumą, ir pelkių žaltvykslinę atmosferą.

Kai amerikiečių aktoriai nuklysta į klasikinį ar stilizuotą spektaklį, jie dažniausiai pasijunta kaip užsienyje. Įstatyk juos į realistinę amerikietišką dramą, ir jiems nėra lygių pasaulyje. Lietuviai aktoriui tokiai savas elementas yra kaimo ar miestelinės buities vaidinimai su folkloristinėmis priemonėmis. Čia jie jaučias kaip namuose. „Raganiuje“ namuose pasijuto ir publika, atstatydama gyvą ir šiltą ryšį su scena.

Be režisūros *Vytautui Valiukui* teko ir Erodo, Tauvilio bei Šv. Mikalojaus vaidmenų našta. Visiems jis suteikė profesionalinį šlifą, bet norėtusi juose matyti daugiau įvairumo ir vidinio impulso. Jo Erodas turėjo valdovišką mostą ir porą trumpų tragiškų proferų. Tutvilis buvo daugiau trafaretinė figūra.

Leonas Karmazinas, lietuviškam teatrui dirbęs keliuose kontinentuose, parodė sugebą sugestijuoti skirtingus charakterius (Narsusis, Nikalojus, Šarūnas, Šv. Petras). Jo Šarūnui, kaip ir Valiuko Erodo, trūko herojinės tragiškos dimensijos, bet abiem aktoriams nebuvo laiko „išilti“ fragmentuose ir jie turėjo šokti į savo vaidmenis kaip į šaltą vandenį.

Kazys Vasilauskas įsmuko į Gugio rolę, lyg Krėvė būtų jį jam sukirpęs. Jam nebent būtų galima prikišti publikos pritirimo išsukta per didelį įsisiūbavimą, scenai įpusėjus, užuot pasitenkinus subtilesnėmis, taupesnėmis priemonėmis. Biblinio romano ištraukose jis turėjo Scharijos Ben Eleazaro vaidmenį.

Edvardas Liogys (Kukis) neatsiliko nuo Vasilausko. (Kad taip tą simpatiją klauvų porą paleidus pasiganyti po lietuvišką „Godot belaukiant“ versiją?) Liogio rolės spektaklyje buvo gana panašios — „konfidantų“, pašnekovų (Gelovinis, Albimelechas) ir jis neišvengė pasikartojančių manierizmų. Liogys apdovanotas puikia veido kauke, kuria jis — kaip Oriento ar Afrikos aktoriai — gali daug ką išreikšti be žodžio ir be grimų.

Elvira Ošlapienė yra pakeliui iš vaidybinės potencijos į vaidybą išraišką. Ji turi sceniškos išvaizdos ir jausmo tikrumo dovaną. Jos problema yra vaidybinės technikos, balsinio aparato tobulinimas, kuris suteiktų jos nuosirdžiam, bet vienodam Voverės skundui ritmo bei moduliacijos.

Vaidinimo rengėjai nesuklydo Pasakotojos vaidmeniui pasikviatę *Vincę Jonuškaitę*. Iš operos ir dainos atsinešta balso kontrolė ir sceniška laikysena

suteikė jos vaidmeniui reikiamo autoriteto.

Trumpuose Teisingojo ir Hanahio vaidmenyse *Vytautas Abromaitis* pademonstravo simpatizingą balsą.

Šiuo gabiu ir gebančiu aktorių kolektyvu galėtų didžiulis bet kuri lietuvių bendruomenė. Tikėkimės, kad jie dažnai pasirodys New Yorke ir kuo toliausiose apylinkėse.

Albino Elksaus skoningas scenovaizdis davė pastatymui vienybės ir sumanią išnaudojo vaidybinių erdvių. „Dangaus ir žemės sūnų“ ir „Šarūno“ ištraukas scenai pritaikė a.a. *Algimantas Mackus*, kuris patsai svajojų apie rašymą scenai.

Spektaklį paruošti padėjo *Vytautas Abromaitis* (režisūros padėjėjas), *Birutė Liogienė* (muzika ir efektai), *Vytautas Oniūnas* (šviesų technika), *Romas Vilkas* (scenos technika), *Vytautas Augustinas* (medžio darbai).

Krėvės spektaklį traktuojant grynai mėgėjinio mastu, šiame aprašyme būtų mažiau kritiškų pastabų. Bet, kaip visad, Valiuko pastatymai savo užmoju ir teatine kultūra neleidžia pasitenkinti bendrybėmis, gimdo daug klausimų ir verčia juos lyginti su profesiniais pastatymais.

Šiuo Krėvės ištraukų vakaru

Vladas Šlaitas

Trisdešimt metų

Išgyvenęs ilgus metus,
aš įsitikinau, kad nėra nieko,
ką būtų galima dar kartą pakartoti,
nes šiandieną
visa,
kas buvo buvę,
man atrodo,
kaip viena didelė raudona rožė,
kuri dega,
tačiau nesudega,
tik kambarį užlieja
prisiminimų ir svajonių gaisras.
Trisdešimt metų saugo kapinynai
tavo pečių gracingą liniją ir mano
ne šiam pasauliui numatytą meilę,
Trisdešimt metų vaikštau ir ilgiosios
tavęs,
šioj žemėje daugiau nepakartojamos.

Valiukas suteikė idomų ir savitą teatrinį įvykį, kaip ir „Karnarėlės“ bei „Vieno ir kitų“ spektakliais. Nepasitenkindamas dramatinėmis žuvelėmis, kurias būtų lengva pagauti ir iškepti, jis vis taikosi į banginius,

reikalauja iš dramos ir literatūrinio lygio. Ir nors toksai banginis, kaip Krėvė, nevisad įtelpa tinklan, Valiuko polėkis ir aukšto teatrinio standarto siekimas didžiai gerbtini, ypač išeivijoje.

Abimelechas (Edvardas Liogys) ir Erodas (Vytautas Valiukas) Vincas Krėvė „Dangaus ir žemės sūnų“ perteikime.

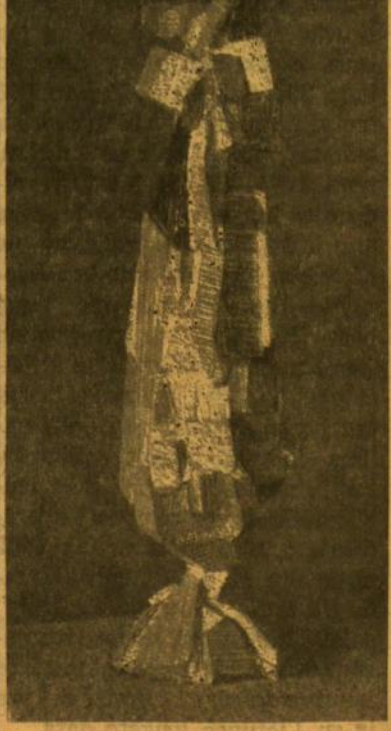
ANGAŽAVIMASIS PRASMINGESNEI BŪČIAI

Dail. Algirdas Kurauskas aplamai apie dailę, apie Dargį ir Mončį korp. Gintaro jų surengtos parodos Čiurlionio galerijoje proga

Abiejų šios parodos dailininkų kūryba yra toli pasklidusi už lokalinio pobūdžio ribų. Abu menininkai priklauso ne vien lietuvių tautai, jie yra nariai visos miriados dailininkų, kurių praieityje ir šiandienai iškyra aukščiau įprasto ir kasdienio. Alfonsas Dargis ir Antanas Mončys, kad ir skiriami kartu bei individualiu požiūriu į formos interpretaciją, iš tikrųjų priklauso tai pačiai epochai, tam pačiam kultūriniam kamienui, tai pačiai kūrybinei linkmei. Abiejų kūrėjų šaknys gliai jauge ir tą pačią dirvą. Juos jungia ne vien tautybės kraujas. Laimingu sutapimu, Alfonsą Dargį ir Antaną Mončį riša ir toji jėga, kuri skatina atpalaiduojančiai meditacijai, atsakingesniau užsiągažavimui, prasmingesnei būčiai.

ALFONSO DARGIO pavardė neužuominis mus nukelia į beatsikuriančios, laisvos Lietuvos praeitį, nužymėtą skaudžia patirtimi ir herojiškais pastangomis. Alfonsas Dargis yra Lietuvos meno mokyklos absolventas, lietuvių moderniosios dailės vienas reikšmingųjų pionierių, asmuo, įsijungęs ir dalyvavęs 1933 metais Kaune susibūrusiame meno sąjūdyje FORMA. Jis priklauso tai lietuvių grupei,

kuri mūsų tautos politinio ir kultūrinio prisikėlimo metu nepakluso konformizmui, neišsitarė anuomet visuomenėje vyraujančiose kultūrinėse normose ir drauge su kitais jaunaisiais Lietuvos menininkais atkakliai priešinosi miesčioniškumui, provincializmui, pseudointelektualizmui ir pilktam kultūriniam šovinizmui. Jau anuomet FORMOS sambūris lietuvių dailės gyvenime įnešė naują požiūrį kūrybon, skirtingą kultūrinių vertybių sampratą ir šviežią interpretaciją lietuvių dailės kūryboje. Tapytojas, grafikas ir dekoratorius Alfonsas Dargis ir šiandien tebėra ištikimas jaunystėje užsibrėžtam tikslui ir keliui.

Antanas Mončas Aukso medis Iš parodos Čiurlionio galerijoje

ANTANAS MONČYS yra mano studijų kolega. Todėl atleiskite man, jei mano žodžiuose rasite sentimentų ir asmeniškumo. Apie Freiburgo Ecole des Arts et Metiers galima daug ir įvairiai pasakyti, tačiau joje studijavusiems tinka tos pačios bendros mintys.

Visų mūsų studijos Guenters-tahl'io papėdėje, senajame Reb-hause, surišo mus visam laikui, nežiūrint pažūry, amžiaus, lyties, tautybės ir gabumų skirtumo. Visus mus jungia išeivių dalia. Visi mes esame „pasimeistosios“ generacijos atstovai. Visi mes esame senutės Europos vaikai ir savo pėdas, ryškiau ar silpniau atpažįstamas, išmėtėme po įvairius kontinentus. Vienų vardai liks neišdildomi atei-

(Nukelta į 5 psl.)

LIETUVOS ISTORIJOS GAIRIŲ PASIGENDANT

J. DAINAUSKAS

Ankstyvesnieji Lietuvos istorijos vadovėliai buvo rašyti, didžia dalimi pasikliaujant svetimųjų, veik vien Lietuvos priešiškais pateiktais suformulavimais, pasakojimais, istorinių faktų aiškinimais, nutylėjimais, neretai akiai perkeliant tokius aiškinimus iš ankstesnių vadovėlių į vėlesnius. Užtat ir šiandien mūsų istorijos negausiuose vadovėliuose yra apščieta netikslumų, neaiškumų ir net klaidingų duomenų. Nepriklausomoje Lietuvoje dar nesusipėta paruošti lietuviško Lietuvos istorijos vadovėlio mokykloms, nesusipėta paruošti ir aiškios, su komentarais mūsų istorijos programos. Užtat toje srityje ir šiandien įvairiems klaidžiojimams dirva vis esanti palanki. Net ir profesionalai istorikai kai kur nuslysta nuo tiesaus kelio, laikosi anachronizmų, nekalbant jau apie menkavertystės kompleksą propagavimą.

Pvz. Lietuvos valstybės pradžia skaitoma nuo Mindaugo laikų. Lietuvos krikštas nuo 1387 m., Lietuvos valdovai prisipyrę vadinti kunigaikščiais, o ne karaliais. Vis dar kalbama apie Kriavo "aktą", kurį neva Jogaila pasirašė su lenkais ir kuriame buvę pažymėta, kad Lietuva prijungama prie Lenkijos karalystės, nes, tariamai, karalystė negalėjusi būti prijungta prie kunigaikštystės, o, be to, krikščioniškas kraštas taip pat negalėjęs būti prijungtas prie pagoniško... nors esmėje Lietuva Jogailos vedymomis su Jadvyga prie Lenkijos nebuvo prijungta.

Jogaila, išeidamas užkuriomis į 6—7 kartus mažesnę valstybę, su savimi vien išsinešė Lietuvos karaliaus titulą, po tų vedybų tapdamas drauge ir Lenkijos karaliumi. Tai ir viskas. Lenkijos išgarsintas "Kriavo (aktas" tėra falsifikatas ir, tuo labiau, net ir lenkai netvirtina, kad Jogaila būtų tokį aktą pasirašęs.

Švitrigaila mūsų vis neretai vaizduojamas kaip intrigantas, girtuoklis, gi Žygimantas I-sis (beje, Žygimantą Senį, kuris lenkam buvo pirmuoju to vardo, irgi vadinam I-ju!) riteris, puikus valstybės vyras, nors esmėje pastarasis 1437 m. Lietuvos valdovu tapo tik ano laikų "peoviakams" padedant, o Švitrigaila lenkų niekinamas už tai, kad jis stengėsi atpalaiduoti Lietuvą nuo bet kokių ryšių su Lenkija.

Liublino "susitarimas" vis dar vadinamas unija. Kokia unija, jei po jos Lietuva ir toliau buvo savarankiška valstybė. Juk 1588 m. Lietuvos Statutas, paskelbtas 19 metų po tos tarybos unijos, lenkus ir toliau laikė svetimšaliais. Lietuvos valstybės interesais rūpinamasi nepriklausomai nuo Lenkijos. Pagaliau, žemaičių žemės atstovai iš to Liublino seimo pasitraukė, nepasirašė anos sutarties; josios tekstas žemaičių atstovams pasirašyti buvo pasiūstas į Raseinius, kur jis išguldė daugiau kaip du šimtu metų niekieno nepasirašytas ir 1785 m. buvo be jokių parašų gražintas į Lietuvos Metrikos bylas.

Pagaliau įvairiose Lietuvos istorijos santraukose, ypač jaunimui skirtuose leidiniuose, mūsų istorija taip "apipliaustoma", jog iš laikotarpio nuo Vytauto mirties iki tautinio atgimimo XIX a. dažniausiai jokių žinių ir nepateikiama. Apie tai, kad "Algirdas tris kartus buvo apgulus Maskvą, tačiau jos paimti negalėjo", net ir trumpoje mūsų istorijos santraukoje parašoma, gi apie tai, kad 1514 m.

Lietuvos kariuomenė prie Oršos sumušė keturis kartus gausnę Maskvos kariuomenę, kad 1610—12 m. Lietuvos karinė įgula valdė Maskvos Kremlių, dažnai nę žodžio nerasi.

Taip pat apie Lietuvos Statutą, valakinę Žygimanto žemės reformą. Jei, kartais ir pateikiama žinių apie tą laikotarpį, tai jos pilnos lenkų suformuluotų ir mums primestų jų pačių teigimų. Neseniai teko skaityti tokioje mūsų istorijos "santraukoje" skambius ditirambus 1791 m. gegužės 3 d. konstitucijos garbei, nors esmėje tai buvo lenkų (tik niekad nerealizuotas) sumanymas pagaliau Lietuvos vardą visiškai išbraukti iš iki tol formaliai ir faktiškai buvusios dvilypės Lietuvos - Lenkijos valstybės.

Pribrendo reikalas tą padėti dabar skubiausiai taisyti. Būti na sau susiformuluoti Lietuvos istorijos gaires, kurios sudarytų aiškų pagrindą mūsų mokyklų Lietuvos istorijos programai ir kuriomis remiantis galima būtų parengti tai programai komentarus.

Reikia pradėti nuo Lietuvos valstybės atsiradimo datos nustatymo. Tiesa, tokia data gali būti tik sutartinis dalykas, neįmanomas surišti su tų ar kitų metų data. Neabejotina, jog Lietuvos valstybė formavosi XII a. Livonijos kronika mini, kad 1204 m. lietuviai, susitarę su lyviais, puolė Rygą. Nuo to laiko anos kronikos puslapiuose kasmet minimi lietuvių būriai, vadovaujami lietuvių kunigaikščių. Tai rodo, jog Lietuvoje jau buvo susiformavęs (vienas ar keli) valstybės pobūdžio junginys. Jokios valstybės istorija neprasideda faktais, apjungiančiais visą josios (vėlesnę) teritoriją. Juk Romos imperijos istorija prasideda duomenimis apie Romos miestą bei lotynų gentį, lygiai kaip ir Lenkijos istorijos pradžia rišasi su Krušvicos bei Gniezno istorija. Tas pats dėsni turi būti taikomas ir mūsų istorijai. 1219 m. dvidešimt vieno Lietuvos žemių kunigaikščio sutartis su Volinijos kunigaikščio Romano našle bei sūnumis aiškiai rodo, jog Lietuva, gal dar federatyvia forma, jau buvo savarankiškos valstybės pobūdžio vienetas, susiformavęs aiškiai ne 1219 m., o daug anksčiau. Tad Lietuvos valstybės pradžia reikia laikyti XII a. pabaigą. 1253 m. yra tik Lietuvos karalystės atsiradimo data.

Lietuvos krikštas neabejotinai buvo 1251 m. Juk kai 966 m. lenkų (tik mažos Didlenkijos dalies) valdovas Miesko I, veddamas čekų kunigaikštę Dombruvką, apsikrikštijo, tai su juo tada apsikrikštijo ne daugiau kaip 300 dvariškių. Tačiau 966 metai ne vien tik lenkų istorikų laikomi visos Lenkijos krikštu, nors 1034—39 m. Mozūrų valdytojas Maslavas, užgrobes visą ano laiko Lenkijos valstybę, ne tik viešai atsimetė nuo krikščionybės, bet ir sudegino daug bažnyčių, išžudė kunigus ir šiaip jam į rankas pakliuvusius krikščionis. Tad ir Lietuvos krikštas įvyko ne 1387 (ta data galima laikyti nebent religinės, kultūrinės ir net politinės lenkiškos Lietuvos okupacijos pradžia), o 1251 metais. Juk 1492 m. spalio 12 d. Kolumbas atrado tik mažą "Naujojo Pasaulio" salelę, tačiau toji diena viso pasaulio yra laikoma Amerikos kontinento data. Panašiai yra ir su Lietuvos krikšto data.

1392. VIII. 4 d. sutartimi Ast-ravoje Vytautas gavo iš Jogai-

A. Dargis Kompozicija (aliejus)

los valdyti Lietuvą savo diplomatinės ir karinės kovos su Jogaila pastangomis. Toje sutartyje neminimas nei vardas, nei turinys to tariaimo Kriavo "akto". Vytautas kovojo su Jogaila ne dėl Lietuvos atidavimo Lenkijai, o dėl Lietuvos valdymo perdavimo Vytautui.

Lietuvos valstybės dokumentuos vartota valdovo kanceliarijos kalba nebuvo nei rusų, nei gudų, nei ukrainiečių kalba. Su tomis kalbomis anoji sena slavų kanceliarinė kalba (Valakijoje vartota iki XVIII a., nors žmonių kalba ten visą laiką buvo kita, panaši į dabartinę rumunų kalbą) turi tiek bendro, kiek lotynų kalba turi bendrumų su ispanų, italų, prancūzų ir kitomis romanų kalbomis. Tai Bizantijos įtakos srityse šv. Kirilo įvesta "rašytinė slavų kalba", savo kilme labiausiai artima senajai makedoniečių kalbai, nes ta kalba kalbėjo šv. Kirilas ir Metodijus. Lietuvą toji rašytinė kalba pasiekė visai savarankiškai.

Tai tik keletas greitosiomis suminėtu faktų, į kurių pristatymą reikėtų ypač atkreipti dėmesį, bandant nustatyti Lietuvos istorijos gaires. O darbui užsimojus, panašių faktų atsi-rastų ir kur kas daugiau.

PRASMINGESNEI BŪČIAI

(Atkelta iš 3 psl.).

čiai, kitų bus užmiršti su ryto-jumi. Tačiau mus visus jungia keistų sąlygų pagimdyta ALMA MATER — lietuvių pastangomis ir prakaitu įkurta — Freiburgo Ecole des Arts et Metiers. Antanas Mončys yra vienas tos meno mokyklos absolventų, kuris savo paskutiniaisiais darbais išryškino mūsų daugelio anadien niekad neišstartą, bet širdyje akcentuotą mintį, jog šioji mokykla turės išnešti ant savo pečių išskirtinį uždavinį: tapti universalinės apimties dailininku, neprarandantį savo identiteto ir tai, be jokių paraginimų, skatinimų, užtarimo, protekcijos, pilietinio statuso, nusistovėjusios tradicijos, savo krašto artumo ir svarbiausia įsisąmoninančių, jog šioji mažoji pagimdyta mokykla tėra važutė garbingo darbo pradžia.

Antanas Mončys jau seniai tapo Paryžiaus piliečiu. Kai mes visi kiti kalbėjome apie Paryžiaus tradicinę mokyklą ir galvotrukčiais veržėmės į nematytus kraštus, Antanas ramiai ieškojo kampo, kur galima būtų susitelkti ir nuosaikiai dirbti. Tokią vietą jis ir surado. Jis, kaip Vytautas Kasiulis ir Pranas, apsisprendė už lėtesnį, saugesnį ir tikresnį ieškojimo tempą.

*

Minėdami kultūros istoriją, dažnai minime senąjį ir naująjį meną. Tačiau gerai supranta-mes, jog iš tikrųjų meno vertybės yra beaiškės. Žinome, jog reikšmingajai dalei priklauso visi tie kūrėjai, kurie savo individualia vizija praplečia naujus horizontus, išdrįsdami akyliau ir giliau pažvelgti į neramią žmogaus sielą, paliesdami ir tokias žmogaus prigimties sritis, kurios daugeliui atrodo ir tebeatrodo neliečtinomis, nevaizduotinomis, nediskutuotinomis, šventomis. Epochų ar individualių menininkų stiliai, iš tikrųjų, niekad nėra laikinio kaprizo dalykas. Visi jie išplaukia iš laiko reikalavimo, apjungti kolek-

tyvine laiko dvasia, individualių talentų kūrybine jėga ir originalumu. Menininkai, kuriuos kartais taip norėtume išsiųsti į negrįžtamą egzilę, iš tikrųjų, yra mūsų kasdienybės ir pačios konkrečiausios realybės dalis. Gal dėl to kartais esame jiems taip neatlaidūs. Ir kaip besibodėtume naujomis netikėtomis, gašdinančiomis, fatališkoms gyvenimo apraiškoms, o tačiau jos yra mūsų kartos, o tuo pačiu ir mūsų tiesioginės atsakomybės dalis.

*

Įprastinių sveikinimų ir linkėjimų parodos dailininkams vietoje, ši kartą norėčiau juos nukreipti priešinga kryptimi, būtent, — į parodos lankytojus. Taip norėtusi palinkėti, kad mūsų lietuviškosios parodos taptų sveiko kultūrinio bendravimo valandomis. Norėčiau linkėti, kad išmoktume atkurti dailės darbą drauge su jo kūrėju, linkėti, jog užuot statę banalius klausimus dailininkui, kartas nuo karto paklaustume patys savęs keletą nuoširdžių, atvirų, nekomlikuotų klausimų, į kuriuos savo širdies gelmėje, tik-

MARQUETTE PHOTO SUPPLY

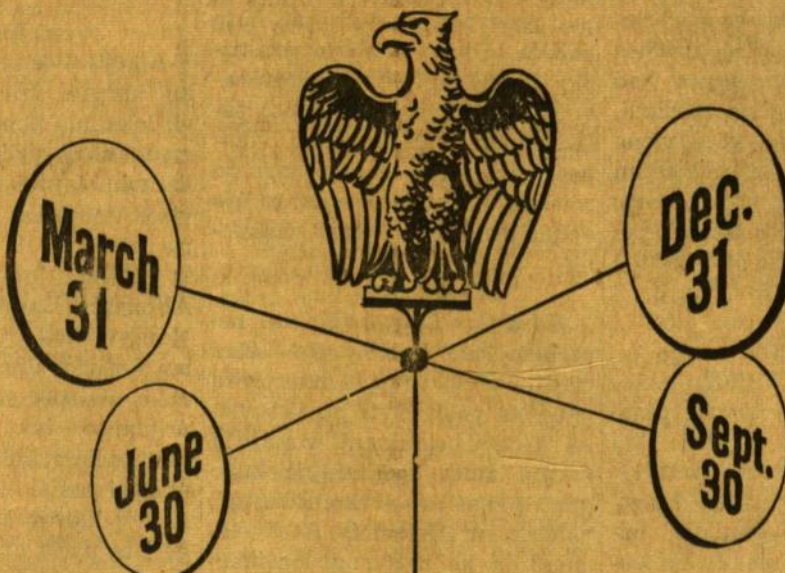
REIKMENYS FOTOGRAFAMS IR MEGEJAMS

Daug sutauptytę pirkdami čia įvairių filmų foto aparatus ir jų reikmenis. Pasinaudokite patogiu planu atidedant pasirinktus reikmenis. Kalėdoms. Pilnai užbaigtų foto nuotraukų aptarnavimas. Atdara pirmą. ir ketvirtą vakarais iki 9 val.

3314 West 63rd Street
Chicago 29, Illinois
Tel. PR 6-8998

STANDARD Savers

Get an Extra Pay Day March 31...

4 1/4 % Current rate
per annum
4 Times a Year

All Savings in by the 15th
Earn from the 1st

HOURS:
Mon. Thurs. — 9 to 8
Tues. Fri. — 9 to 4
Sat. — 9 to 12
Wed. — Closed

4192 Archer Avenue • Chicago, Illinois 60632 • Virginia 7-1140

STANDARD
FEDERAL
SAVINGS

Chicagoland's Strongest

On March 31, our savers will receive their first dividend of 1965 — computed at the high rate of 4 1/4% per annum. Savings grow faster and larger at Standard Federal because we pay dividends 4 times each year; earnings are added to savings and are compounded quarterly. For safer savings and higher earnings, save at Standard Federal Savings!

riausiai, visi turime atsakymus. Žinant, jog gėrėjimasis ar boddėjimasis vienokia ar kitokia dailininko kūryba neprasideda tik parodos salėje, norėtusi linkėti visiems, ateinantiems į bet kokią parodą, muziejų ar galeriją, atsinešti tikrąjį savo vidų, ne vien savo pilietišką, bendruomeninį, oficialųjį veidą. Linkiu, kad šie malonūs ir triukšmingi parodų apvaikščiøjimai mūsųose retkarčiais taptų miniatiūrinėmis meditacijomis ir užslėpto, paskandinto estetinio jausmo šventėmis. Pagaliau norėtusi linkėti suvokti, jog be abipusio, dailininko ir žiūrovo, bendravimo kūrytos aktas anaipol nėra atbaigtas ir pilnas. Kitaip tariant, iš meno veikalo gau-

nama tiek, kiek jam grąžinama. Ir nėra brangesnio atlyginimo menininkui, kaip tikras, jautrus, gilus ir išmintingas jo darbo ir kūrybos vertinimas.

● Nepaskelbtas rašytojo palikimas. Kovo 9 d. Vilniuje mirus rašytojui K. Borutai, vėliau paaikėjo vėlinio neužbaigti kūrybiniai planai. Pagal J. Baltušį ("Lit. ir Menas", nr. 11), mirusio rašytojas neužbaigęs apysakos - epopėjos apie "Lietuvių tautos istorines kryžkeles", "Vakarykštė diena" ir romano iš 1926 m. perversmo Lietuvoje dienų "Pašėsupiai". Be to, dar liko dramos, poemos, apysakos, eilėraščiai.

FRANK'S T. V. & RADIO, Inc.

3240 S. HALSTED ST. Tel.: CA 5-7252
DIDELIS PASIRINKIMAS ĮVAIRIAUSIŲ TELEVIZIJOS
RADIO, STEREO APARATŲ, PARDAVIMAS IR TAISYMAS
ORO VESINTOJAI — AIR CONDITIONING

WESTWOOD LIQUORS

2441 W. 69 St., Tel. PR 6-5951

Žemiau paduodame tik keletą kainų, bet atvykę rasite didžiausį pasirinkimą visokių užsieninių ir vietinių gėrimų Velykų švenčių proga atpigintomis kainomis.

DU JARDIN, Vokietijos brandy V.S.O.P., 84 pf., \$5.25
HINE, V.S.O.P. Prancūzijos konjakas \$6.89
GOLD THIMBLE SCOTCH \$3.89
MOGEN DAVID vynas Qt. 89c
V. O. SEAGRAMS, CANADIAN CLUB ir kitos
importuotos iš Kanados degtinės specialia kaina

UŽSAKYMUS TELEFONU PRISTATOME Į NAMUS.
Organizacijoms ir parengimams duodame nulaidą ir pristatome nemokamai. Aleksandra ir Antanas Severinai, sav.

Taupykite

MES MOKAME
4 1/2 %
ANT VISŲ
SĄSKAITŲ

Daugiau kaip 50 metų
sąžiningai patarnaujame
lietuviams.

Kiekviena
sąskaita
ligi
\$10,000
apdrausta
Federalės
valdžios
agenturoje

August Saldukas,
Prezidentas

4040 Archer Ave. Chicago, ILL. 60632
Telef. CL 4-4470

CIRCUIT T.V. & RADIO (LIETUVIAI)

Sav. DAN LIUTIKAS
TAISYMAS yra mūsų SEPECIALYBĖ. VISŲ GAMYBOS •
GREITAS patarnavimas • GARANTIJA • KREDITAS.

2412 WEST 71ST ST. CHICAGO, ILL. 60629. TEL.: 471-2446

COSMOS PARCELS EXPRESS CORPORATION

Patikima ir žinoma firma Amerikoje, turinti daugelio metų patyrimą leidžiamiems siuntiniams į USSR — PRANEŠA:

Eilėje garantuojamų užsakymų sovietinės gamybos prekės, kaip tai: AUTOMOBILIAMS, ŠALDYTUVAMS, TELEVIZIJOS APARATAMS ir kt., pats gavėjas gali pasirinkti dovanas už bet kokio dydžio sumą.

JŪS taip pat galite užsakyti MAISTO PRODUKTŲ DOVANAS giminėms, esantiems USSR. Pristatymas skubus iš produktų sandėlių, esančių SOVIETŲ SĄJUNGOJE. Kainos prieinamos.

Katalogų prašykite bet kuriame mūsų skyriuje arba Vyriausioje Įstaigoje:

45 West 45th Street
New York 10036, N. Y., Room 1101
Tel.: CI 5-7905.

Lietuviai mokslinėje literatūroje

CEZARIS SURDOKAS, Baltimore, Md.

Aną kartą, pateikdamas eilę lietuviškų vardu, pastebėtu mokslinėje literatūroje, pažymėjau, kada gana gausiai lietuvių reikiama įvairiuose biocheminiuose tyrimuose. Antroji sritis, gal lygiai gausi lietuviškais vardais, yra medicina su visomis jos šakomis ir pagalbiniais mokslais. Tad šį kartą dauguma vardu iš medicinos srities. Visi jie pastebėti praėjusių metų mokslinėje periodinėje amerikiečių literatūroje.

Medicinoje

John Dainauskas yra koautorium straipsnio "Estimation of tissue elasticity of the lung". Straipsnis tilpo "The Journal of Applied Physiology" kovo mėn. numeryje. Darbas buvo paruoštas Presbiterionų Sv. Luko ligoninėje ir Illinois universiteto medicinos departamente.

Danute L. Dilba ir keli kiti bendradarbiai rugsėjo - spalio laidoje "Acta Cytologica" paskelbė straipsnį: "Neutrophil appendages as indicators of sex chromosome aberrations". Šis darbas buvo ruoštas Tufts universiteto Medicinos mokyklos, Obstetrikos ir ginekologijos departamente ir Naujosios Anglijos Medicinos centro citologijos laboratorijoje, Boston, Mass.

S. Miknius yra koautorium straipsnio "Some cardiovascular actions of benzquinamide" tilpusio balandžio mėn. numeryje "The Journal of Pharmacology and Experimental Therapeutics". Straipsnis buvo ruoštas Medicinos tyrimų laboratorijoje, Farmakologijos departamen-

te, Chas. Pfizer & Co., Inc., Groton, Conn. Preliminarinis šio darbo pranešimas buvo skaitytas "Federation of American Societies for Experimental Biology" suvažiavime Atlantic City.

A. J. Palubinskas savo straipsnį "Stretching of the arteries in renal arteriography" atspausdino sausio mėn. Radiologijos numeryje. Darbas buvo paruoštas Kalifornijos universiteto Medicinos mokykloje, Radiologijos departamente.

"Federation Proceedings" kovo - balandžio numeryje pranešama, kad iš rusų kalbos yra išverstas straipsnis, kuris angliškai yra įvardintas "Possible clinical cure of cancer of the thyroid by 131I". Straipsnio autoriais skelbiami: M. I. Krikshtopaitis ir V. R. Rashkevichos (vargšas Raškevičius savo pavardės neatpažintų, jei gautų savo straipsnį po kelių vertimų). Straipsnis išverstas iš "Meditsinskaya Radiologiya" Nr. 4. 1963 m.

E. M. K. Vaichulis ir du kiti bendradarbiai iš Illinois universiteto, Medicinos kolegijos, Mikrobiologijos departamento rugsėjo mėn. numeryje "The American Review of Respiratory Diseases" atspausdino straipsnį "The Bactericidal action of penicillin and penicillin-isoniazid combinations against mycobacterium tuberculosis".

A. R. Wychulis su dviem bendradarbiais iš Mayo klinikos, Rochester, Minn., vasario mėn. laidoje "Surgery in Gynecology and Obstetrics" atspausdino straipsnį "Submucous lipomas of the colon and rectum".

Vincent Zigas ir du kiti bendradarbiai liepos mėn. numeryje "The Journal of Neuropathology and Experimental Neurology" atspausdino straipsnį "Neurologic findings in exotic neurologic disorders among natives of highlands of New Guinea". Šis studijinis darbas buvo remtas Papuasų ir Naujosios Gvinėjos teritorijos Viešosios sveikatos departamente.

Kituose moksluose

F. X. Kneizys su koautorium pranešimo, kuris buvo skaitytas simpoziume "On Molecular Structure and spectroscopy". Minėto simpoziumo pranešimų santraukos išleistas Ohio valstybinio universiteto.

G. P. Mitalas yra koautorium darbo "Absorption and transmission of thermal radiation by single and double glazed windows". Darbas yra išleistas Kanados Valstybinės tyrimų tarnybos.

E. Gyachauskas yra atspausdinęs du straipsnius "Hitting Probability" ir "On statistical quadrature" žurnale "Teoriya Veroyatnostei i ee Primeniya", kuris visas yra verčiamas į anglų kalbą ir angliškai vadinamas "Theory of Probability and its applications".

Edward B. Jakubauskas parašė "New Frontier" employment policies", kurią Wisconsin universitetas išleido atskira brošiūra.

— 51 —

GIESME

Wieszpatis sawo szaukiuosi,
Rankas kiadams jau meldziuosi,
Wysus wargus sawo tamuj
Apsakau Diewuj sawamuj.
Wos ka Dwasia jaučiu sawim,
Regi tu Pon gieraj manim,
Jog asz be jokios kaltibes
Klencziu szytokies sunkibes.
Kur tyk mane biedna mato,
Wisur zebangus uzstato.
Kajrej ir diasznej ziuriu,
Prietellaus niekur ne turiu.
Iszbezt ner kur ne ant kielu,
Pilna wisur niaprietelu.
Tu Pone tyk Majoningas,
Szaukiu tarnas ne lajmingas.
Tu nodieja tarp giwuju,
Dalis mano tarp szwetuju.
Izgirsk mano wajtolma,
Pagajlek suspaudimo.
Isztrauk iz ranku bajsiuju
Nieprietelu prakiajktuju.
Gialbek Pone tarnu sawo,
Kad paziczia miajla tawo.
Tada wiernieje izwidia
Dziaugsis iz duos garbia didia.

Amen.

Szyta Giesme ira izdrukawota Amerykoje, miesto Shenandoah Parafioj Lietuvyszkoje Diena 30 Kwietniaus Miatuose 1874.

TAUTOS ISTORIJS PABIROS

Beieškant Amerikos lietuvių pirmojo spaudinio

Besidominčiam Amerikos lietuvių kultūrinio gyvenimo, svarbus klausimas: kada Amerikos lietuvių išspausdino savo pirmąjį spaudinį? Šis klausimas galima perskirti į dvi dalis: 1) kada Amerikoj gyvenę lietuviai atspausdino pirmąjį spaudinį bet kuria kalba ir 2) kada atspausdino pirmąjį spaudinį lietuvių kalba?

Pagal turimus davinius (LE, VIII, 308 p. ir K. Jurgėla, "Draugas", 1949 m., 211 nr.) pirmosios rūšies spaudinių pasirūpino buvęs Lietuvos ulonų 10 pulko majoras Juozas Hordynskis, kuris po nepavykusio 1831 m. sukilimo atvyko į Ameriką ir čia 1832-1833 m. išleido net keliomis laidomis veikalą — History of the Late Polish Revolution and the Events of the Campaign, by Major of the Late Regiment of Lithuanian Lancers, Boston, 1832-3. Šiame veikale jis aprašė gen. Gelgaudo karo veiksmus Lietuvoje, su kautynių ir vietovių brėžiniais. Knygos ga-

Kun. A. Strupinskas, čia skelbiamos senosios giesmės autorius.

le įdėjo šešių puslapių "Historical Sketch of Lithuania". Tai pirmoji Amerikoje išleista Lietuvos istorija. Autorius, kelerius metus pagyvenęs Amerikoje, grįžo į Europą, mėgino pasiekti tėviškę, bet buvo rusų sučiuptas ir ištremtas į Sibirą, kur ir mirė. Jis, spėjama, buvo voluinietis. Reiktų manyti, kad nuo 1659 m. pirmojo lietuvių atvežio į Ameriką galėjo būti ir kitų autorių, išleidusių savo kūrinių, bet mes jų nežinome.

Suprantama, mus daugiau domina antras klausimas: kada čia atspausdintas pirmasis spaudinys lietuvių kalba? Šiam atsakymui turimi daviniai sukausi apie 1874 metus. Kun. A. Milukas, savo knygą (Amerikos lietuviai XIX šimt. metyje, 51 psl.) įtraukė giesmę — "Wieszpatis sawo szaukiuosi" (atspausdinta šiame laikrašty at-

skirai), laiko pirmuoju spaudiniu ir nurodo, kad šią giesmę paėmęs iš 1896 m. liepos 18 d. "Garso Amerikos Lietuvių", pridėdamas: "pakartojau čia pirmojo užsilikusio Amerikos lietuvių spausdinto lapelio turinį" (50 psl.) Tame lapelyje buvęs įrašas: "Szyta Giesme ira izdrukawota Amerykoje, miesto Shenandoah Parafioj Lietuvyszkoje Diena 30 Kwietniaus Miatuose 1874." (51 psl.).

S. M'chelsonas (Lietuvių Išeivija Amerikoje, 181 p.) sako, kad pirmasis Amerikos lietuvių spaudinys pasirodė 1874 m. Shenandoah, Pa., parapijoje. Tai giesmė apie vargus, atspausdinta lapelyje, kurio tekstą paskelbė kun. A. Miluko minėtas laikraštis, ejęs Shenandoah, Pa.

Tą pačią žinią paduoda ir kun. V. Bagdanavičius bei kitų redaguota knyga (Kovos metai dėl savosios spaudos, 244 psl.), tik vietoj "lapelio" vartoja "knygos". 1964 m. "Garso" (8 nr.), angliškajame skyriuje, rašant apie pirmąją Amerikos lietuvių parapiją, atkartota kun. A. Miluko žinia.

Dėl šios giesmės autoriaus beveik visi sutinka, kad ji parašyta pirmojo į Ameriką atvykusio lietuvių kunigo A. Strupinsko, marijono. Jis, suorganizavęs parapiją ir pastatęs bažnyčią, turėjęs tikrai labai daug vargų (plg. LE, XXIX, 57 p.). Tik V. Biržiška mano, kad ši giesmė yra paimta iš "Tlumociuje" įdėto elėrašio "Asz pyrmas atejau pas jus, Tlumoczidamas angielekus zodzius" (KMDSS, 244 psl.).

Mykolas Tvarauskas, buvęs Lietuvoje mokytoju, 1863 m. sukilimo dalyvis, atvykęs į Ameriką ir susitaupęs pinigų, įsitaisė Shamokine, Pa., spaustuvelyje, kuri ir bus pirmoji lietuviška spaustuvelyje Amerikoje. Kun. P. Končiaus ir kun. Juškevičiaus raginamas, jis 1874 m. ruošėsi išleisti lietuvišką laikraštį. Tačiau dėl mažo skaičiaus prenumeratorių šio sumanymo atsisakė (KMDSS, 301 p.), bet 1875 m. pradėjo spausdinti pirmąją lietuvišką knygą Amerikoje. Tai buvo "Tlumoczius arba Slownikas Angielekaj" — Lietuviškas ir Lietuviškas — Angielekas dėl greito ir lengvo išmokymo šnekos angielekos su uwogom's ir apraszimu kozno zodzio karp rejkl isztart sudetas par Mikola Twaraucka (Izdawymas Pyrmas) Shamokin 1875 Kasztu ir Spautuwe Mikola Twaraucko" (KMDSS, 244 p.) Tačiau ta pirmoji knyga neišvydo pasaulio, nes, atspausdinus kelis puslapius, spaustuvelyje sudegė drauge su spausdinama knyga (KMDSS, 244 psl.).

Tvarausko pirmesniu už minėtą žodyną spaudiniu reiktų laikyti dviejų puslapių atsisaukimą "Mieli Broleji", kurį jis 1875 m. išleido Shamokine, Pa., tik ką nusipirktoje spaustuvelyje. Tuo atsisaukimu kvietė pirkti tuo pačiu metu spausdinamą knygą — aukščiau minėtą "Tlumoczius" (KMDSS, 243 p.).

Po gaisro M. Tvarauskas nuvyko į New Yorką. Ten jis "Susitaupęs pinigų, vėl įsigijo spaustuvelyje, pradėjo spausdinti pakvietimų la-

pelius, aplankus ir kt." (KMDSS, 301 p.). Čia jis, padedamas Sv. Kazimiero Draugijos, Baltimorės klebono kun. P. Končiaus ir pranciškono brolio Augustino, 1879. IX 16 išleido pirmąjį JAV lietuvių laikraštį — "Gazietą Lietuviszka, Rasztas paszwestas del Lietuwniku Amerikoje" (t. p.).

1880 m. Chicagoje išėjo dvi knygos, vienuolio Zeytzo išverstos iš lenkų kalbos, ir jo rūpesčiu atspausdintos lenko Dynevičiaus spaustuvelyje: Graži Historia api kantriwa Helena dukterie karaliaus Antoniusza Turku Ciesoriu iz Konstiantynopoli, kuri per 22 metu po pustynia kaipo pustialnikie wojuszczajo dydell kanczia kantriwai keitjejo. Izdawimas pirmas, Spauda Chicagie lank'szkoi iszspausstiniey W. Dynewiczaus, 1880. Vertė Augustinas Zeytzas, zokonikas Shenandoah, Pa., diena 15 Gieguzio 1880 m. ir Historyja Septiniu Mokitoiu. Lankiszko ant Letuw'szko kalbos Augustina Zeytz, zokonika piardeta. Spautuwiej Lankiszkoj W. Dynewiczaus, Chicago, Ill., 1880. Po prakalba yra A. Zeytzo pavardė, Shenandoah, Pa., Gieguzio, 1880 (KMDSS, 249 p.).

Tais pačiais metais New Yorke išleido ir Tvarauskas knygą — Pracerwos Michaldos Karalenes iz Sabbos. Izdawe Mikolas Twaraukis New Yorke 1880 (KMDSS, 246 p.).

Pirmosios pilnai išleistosios knygos le'deju kun. A. Milukas (A. L. XIX š., 49 p.) ir dr. A. Kučas (LE, X, 44 p.) laiko brolių Augustiną Zeytzą, ir abu sutaria, kad pirmoji knyga buvo Historyja Septiniu Mokitoiu.

Vincentas Liulevičius

PAUL REVERE — PATRIOTAS IR AMATININKAS

Vasario 25 d., 190-tą Leksingtono mūsų metinių progą, pirmų Amerikos revoliucijos kautynių, JAV-ių Pašto įstaiga išleido 25 c. Paul Revere atminimui pašto ženklą.

Istorinė šio Amerikos patrioto "vudurnakčio kelionė" yra žinoma Amerikos mokyklinio amžiaus vaikams. Jis tuo metu greitai jojo iš Bostono apylin-

KARPENTERIS

Atlieku visus vidaus ir išlauko namų taisymo bei dažymo darbus. Nebrangiai. I G N A S Tel. 476-5405

nių į Leksingtoną, perspėdamas ga. Žmonės buvo apsiginklavę savo tautiečius, kad "britai at-ir pasirodė, kai britų kariuomė vyksta". Tai buvo reikšmingas žygiavo į Leksingtoną 1775 momentas šio krašto istorijoje. balandžio 19 d., jie marsiškai Revere misija buvo sėkmin-kovojo.

MODERNUS BŪDAS SIŪSTI DOVANAS giminėms USSR

Jokio supirkimo. Jokio pakavimo. Jokio siuntimo. Jokio mūto.

Šimtai Sovietų gamintų geriausių kokybės daiktų paruoštų pristatymui:

AUTOMOBILIAI, MOTOCIKLAI, DVIRACIAI, RADIO IR TELEVIZIJOS APARATAI, AUDINIAI, KVEPALAI, MAISTO PRODUKTAI, ir daug kitų dalykų.

Daugelis naujų dalykų dabar gaunami ir kainos daugiausia sumažintos.

Gali būti užsakytos atostogos jūsų giminėms sveikatos kurortuose.

Užsakymai aukščiau minėtiems daiktams bus priimami ir išpildyti vienintelės firmos, autorizuotos Vnešposyltorg:

Podarogits, Inc.

220 Park Avenue South
New York, N. Y. 10003
Tel. 228 - 9547

Toji pat vadovybė, kaip
Globe Parcel Service, Inc.

(Domėkitės, kada bus atidaryta dovanoms daiktų parodoš patalpos. Diena bus pranešta.)

Kas tik turi gerą skonį,

Viską perka pas Lieponį!

LIETUVIŲ PREKYBOS NAMAI

FURNITURE CENTER, INC.

MARQUETTE PK., 6211 S. Western PRosp. 8-5875

Vedėjas J. LIEPONIS

Pirmad., ketvirtad. ir penktad. nuo 9 iki 9:30. Kitom dienom nuo 9 iki 6 val. vak. Sekmadieniais atdara nuo 12 val. iki 5 val. p.p.

MARQUETTE PARKE - AMERIKOS LIETUVIŲ SOSTINĖJE

Taupykite savo pinigus pas mus. O jeigu jau esate pasruošę įsigyti savo namus ir norite gauti paskolą, tai imkite ją Marquette Parke — Amerikos Lietuvių sostinėje, Chicago Savings and Loan bendrovėje, kur visada gausite teisingą patarimą, pelningą dividendą ir apdraustą savo santaupų saugumą.

Chicago Savings bendrovė jau 40 metų teikia įvairius finansinius patarimus šio didmiesčio ir jo apylinkių lietuviams. Tūkstančiai pasinaudoja jos patarimais. Kviečiame jais pasinaudoti ir Jus.

Mes nesiveržiame tapti pačia didžiausia įstaiga, bet stengiamės visuomet teikti geriausius patarimus mūsų taupymo ir skolimo nariams ir visada siekiame finansinės stiprybės. Šios bendrovės vadovybė ir šandien tęsia tą pačią atsargią, protinę pinigų administravimo politiką, kuri apsaugo Jūsų santaupas ir neša Jums gerus dividendus.

- Vacation Club
- College Bonus Savings
- Home Mortgage Loans
- Home Improvement Loans
- Christmas Club
- Insured Family Savings
- Notary Public Service
- All types of Insurance
- Free community rooms for your organization meetings
- Cash checks and pay all family bills with our special money order checks. No service charge to members
- U. S. Postal Stamp Machine Service
- Sell and redeem U. S. Bonds
- Two large free parking lots
- Drive-In Window
- Save-by-Mail Kits
- Travelers Checks
- Safe Deposit Boxes

Mokame aukštą

4 1/4 %

dividendą investavimo sąskaitoms

HANDY HOURS

Monday 12:00 P.M.-8:00 P.M.
Tuesday 9:00 A.M.-4:00 P.M.
Wednesday .. Closed All Day
Thursday 9:00 A.M.-8:00 P.M.
Friday 9:00 A.M.-8:00 P.M.
Saturday 9:00 A.M.-12:30 P.M.

Chicago Savings

and LOAN ASSOCIATION

6245 So. Western Ave. Chicago, Illinois 60636 GR 6-7575

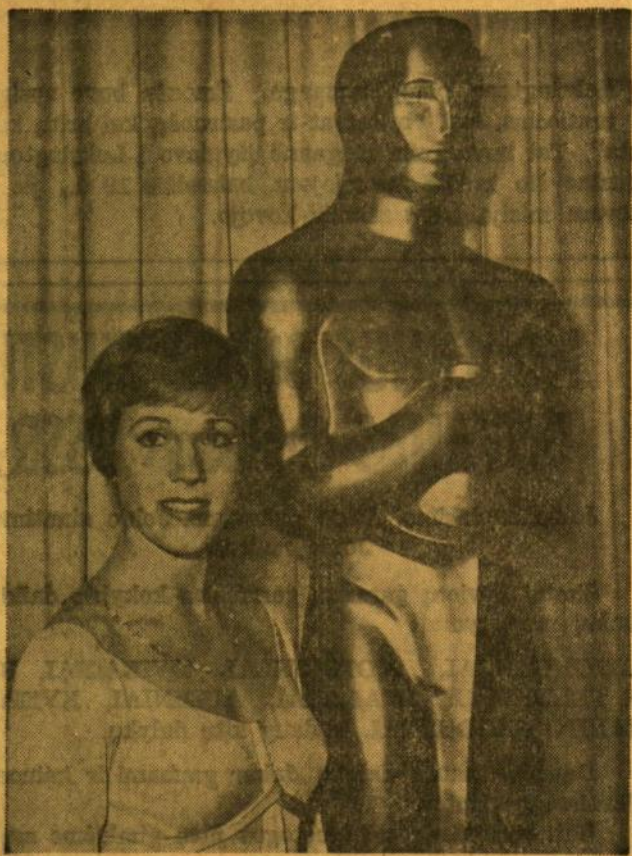
DABAR GERIAUSIAS LAIKAS ĮRENGTI TVORAS JŲSŲ NAMŲ PUOSNUMUI IR ŠEIMOS SAUGUMUI.

Įrengiame tvoras, duris, langus, stogelius, tureklus ir kitus įvairaus metalo, plastiko ir stiklo gaminius jūsų namų pagerinimui ir papuošimui.

KOSTAS BUTKUS

Telefonai: LUDLOW 5-6291, bet kuriuo laiku,
PROSPECT 8-2781 rytais ir vakarais.

Julie Andrews, laimėjusi 1964 metų geriausios aktorės "Oscarą" už vaidmenį "Mary Poppins" filme. Aktorė garsėja ir mūsų čia recenzuojamam naujamam jos filme "The Sound of Music".

NAUJI LEIDINIAI

• **AIDAI**, mėnesinis kultūros žurnalas, 1965 m., kovo mėn., nr. 3. Autoriai filosofai užpildė didžiąją šio naujo žurnalo sąsiuvinio dalį. Juozo Girmiaus straipsnis "Dvasia ir raidė" svarsto aktualias religines ir žmogiškos komunikacijos problemas, kylančias ryšium su Vatikano II Susirinkimo nutarimais bei jų vykdymais. Kai kurios straipsnio mintys liečia ir akivaizdžią lietuviškojo gyvenimo tikrovę. Ilgiausias savo apimtimi yra dr. Juozo L. Navicko straipsnis "Filosofijos problematika ir metodas". Šios grynai filosofinės temos vystymai ir jos pateikimas skaitytojui tokiu raiškiu ir klasišku sakiniu rodo, kad po dr. A. Macieinos ir dr. J. Girmiaus dar ir jaunesnioji karta dr. J. L. Navicko asmenyje turi stiprų krikščioniškojo mąstymo atstovą su prof. St. Salkauskiu pradėtoje mūsų filosofų grandinėje. Smalsiai įdomus ir dr. V. Mar. Chruščiovo kovos su religija faktų pristatymas, atidengiant visus apsimitėlius diktatoriškus "sušvelnėjimus". Tik pačiam Chruščiovui savo rolę jau senokai baigus, šitas straipsnis dabar, atrodo, truputį jau sensteliškai pavėlavęs. Poezijos puslapius duota neperšniausiam mirusio T. S. Eliot "Trijų Karalių kelionė" ir Vergilijaus "Eneidės" ištraukos vertimai. Beletristika šį kartą atstovauja Eugene Ionesco. Algirdo Mikulėno išverstoji jo "Karalių vėliava" sugestvyviai makabrišku savo pobūdžiu puikiai reprezentuoja moderniosios prozos jėgą ir naujas galimybes, mūsų lietuviškoje prozoje vis dar kažkaip nedrąsiai tebebandomas. Įdomi ir įvairi apžvalginių žurnalo puslapių medžiaga. Numeris iliustruotas skulptoriaus Antano Mončio darbais, kurio paroda dabar kaip tik tebevyksta Ciurlonio galerijoje, Chicagoje.

• **LAISKAI LIETUVIAMS**, Tėvų jėzuitų leidžiamas religinės ir tautinės kultūros žurnalas, 1965 m., kovo mėn., nr. 3. Apie tremtį, kaip istorijos reiškinį, rašo prof. Juozas ėretas, akcentuodamas kurybinę tremties misiją savajai tautai. Pasiemetimo svetimuosius grėsmėje profesorius pabrėžia, kad "didei gali, maži turi būti kūrybingi, o išiečiai yra tiesiog pasmerkti kurti". Labai patrauklus Antano Nako ir Kęstučio Trimako, SJ, pokalbis apie pamaldų reformas, pagaunąs ir savo stilistinėmis plonybėmis ir keliu problemų kampuotumui. Vėdušiams ir jau persiritusiems bendrame gyvenime per 40 metų bus labai įdomus prof. dr. V. Bieliausko straipsnis "Kada vedybinis gyvenimas prasideda". Apie vaiko kelią į Dievą rašo G. Kijauskas, SJ, o Alfonsas

Grauslys kalba apie badą ir pagarbą duonai, visa tai siedamas su Evangelijos dvasia. Puslapiu nemis Algimanto Kezio, SJ, nuotraukomis, kaip ir visada, reikia nuosirdinti grožėtis.

• **THE MARIAN**, balandžio mėn., numeris išėjo dvigubai didesnis, negu tai buvo gruodžio mėnesis, su dail. A. Korsakaitės sukurto trijų spalvų viršeliu. Tiek paaugti žurnalai pavyko, susiradus gerus skelbimų šaltinius. Turinyje randame į katalikybę atsivertusios poetės, rašytojos Verla Mooth straipsnį apie Kristaus prisikėlimą. Tačiau vėlyvė tema yra ir H. Borgman poezija. Plačiau aprašomas ir nuotraukomis pavaizduotas lietuvių apsilankymas pas Šv. Tėvą Paulių VI, ryšium su vysk. Pr. Brazio, MIC, konskriacija. Psichiatrijos specialistas ir narkotikų vartotojų skyriaus vedėjas Edgewood ligoninėje dr. A. Narvidas rašo apie įpratimą ir narkotikus pavojus. Amerikietė laikraštininkė A. B. Haines supažindina su aiškių filmų žvaigžde Siobhan McKenna. Labai įspūdingas Anglijoje gyvenančios bendradarbės M. Veale pasikalbėjimas su misionieriumi kun. M. Ruf apie jo pergyvenimus komunistų kalėjime. Taip pat įdomybė — vaizdai ir aprašymas, kaip Dachau konc. stovykloje įrengtas karmeličių vienuolynas. K. J. Gaidžiūnas rašo apie popiežiaus Jono XXIII dienoraštį, o viena Belgijos benediktinė pasakoja apie religijos atnešimą laimę. Apie dabarties mokslo tragediją dėsto J. Rugis, o protestantė Jean Ehly pasakoja apie įspūdingus atsilankius į seselių vienuolyną. Buvusi kalvinistė Marie McIlraith rašo apie savo atsivertimą į katalikybę. Vaizdu ir aprašymu nusakoma naujai statomi Marianopolio mokyklos rūmai, duodamas kun. Jakaičio nekrologas.

Žurnalas, lietuvių leidžiamas ir redaguojamas, turi bendradarbių iš kelių kontinentų, įvairių tautų ir tikybų. Gausiai iliustruotas. Adresas tas pats kaip "Draugo".

ATSIUSTA PAMINĖTI

• **ZVAIGZDĖ**, Jėzaus širdies pasiuntinys, 1965 m., balandžio nr. 4. Numeryje pabrėžiamas ark. A. Samore lankymasis Chicago lietuvių kolonijoje, duodant kartu to įvykio visą pluoštą A. Kezio, SJ darytų nuotraukų.

• **MENO DIENOS MELBOURNE** 1964. Redagavo A. Krausas su taktininkais. Gražus informacinio pobūdžio leidinys, trumpais aprašymais ir nuotraukomis pristatęs Australijos lietuvių veiklą dainos, literatūros, meno, teatro, tautinių šokių, sporto ir kit. srityse. Leidinys atspausintas gerame popieriuje, 9x12 in. formato, 32 pusl. Kaina Australijoje 7/-, užjūriuose \$1.00. Leidinys gaunamas lietuviškų knygų ir plokštelių centre "Tė-

FILMŲ ĮVAIRUMAI

STASE SEMENIENĖ

Muzikinis šedevras

Robert Wise pastatė ir surežisavo techniškai didinga, be krislės trūkumo Richard Rodgers ir Oscar Hammerstein įkvėptą, nuotaiką sukeliantį filmą "The Sound of Music". Tai jo pirmasis muzikinis filmas po 1961 m. pastatytojo "West Side Story", nunešusio visą dešimtį "Oscar" statulėlių.

"The Sound of Music" — meistriskai karaliavusį metų metais pastatymą scenoje regėjusiam, nepublikuotam ir paliko toks pat muzikiniai bei dramatiškai spalvingas.

Didžioji pasisekimo priežastis svyruoja ideališka herojės parinkimą — Julie Andrews, kuri be menkiausios atvangos spindi, žavi ir buriančiai džiugina žiūrovą. Julie yra ekrano meteoras. Scenoje išgarsinusi "My Fair Lady", filmo pastatymui gi aplenktą, Walt Disney pagriebta "Mary Poppins" rolę, nominuota premijai, ir po dar dviejų filmų pastatymų ("Americanization of Emily" ir "Sound of Music") metasi dabar į filmų gamintojos karjerą. Savo linksma, gaivinančia išvaizda, puikia tarse, skaidriu balsu bei trykštančiu taurumu ji nušviečia ekrano kiekvieną savo pasirodymą. Tad ir neuostabu, kad niekas nepasigenda ir net nemini, jog scenoje "Sound of Music" išgarsino populiarioji dainininkė Mary Martin.

Julie Andrews yra Austrijos vienuolyno postulantė (naujokė?) Marija, kuri yra daugiausiai linkusi dainuoti ir šokinėti pievose bei kalnuotose apylinkėse, nei melstis ar medituoti koplyčioje. Vienuolyno vyriausioji (Peggy Wood) abejoja, ar Marija teisingai pasirinko pašaukimą, ar pilnai supranta savo širdies troškimą. Marija, pasiūstą iš našlio atargos laivyno kapitono Von Trapp namus auklėti jojo septynių vaikų, kieta tėvo disciplina pakeičia linksmu auklėjimu. Namuose, vietoje aršaus vilkų garso, sklinda juokas, dainavimas, bėgiojama, laipiojama, važinėjama dviračiais, žaidžiama ir landžiojama po visas apylinkes.

Filmo turinys yra sentimentalus, lengvutis ir romantiškas, maloniai kvepiąs senoviskumu.

Prie Julie Andrews dramatiškai gyvsidabrisio gaivalingumo prisivynės Garsai! 4 Grandview Ave., Maribymong, Vic., Australia.

• **VYTIS — THE KNIGHT**, Official Organ of the Knights of Lithuania, April — balandis, 1965, nr. 4. Vyčių veiklos daugiau informacinio pobūdžio leidinys, pamerinant puslapius ir Lietuvos istorijos, mokslo, literatūros ir kt. įvairumais. Adresas: Vytis, 1625 W. Marquette Rd, Chicago, Ill. 60636. Metinė prenumerata \$4.00.

deda ir antras partneris — Christopher Plummer — barono Von Trapp rolę. Tai anglas, išsėk užkariavęs žiūrovų simpatijas bei susidomėjimą išlyginta vaidyba, išlaikytą iki tobulumo. (Anglijoje jis garsėja Shakespeareo dramų rolėse.)

Septynetas vaikų — lyg čirškiančių vityrių būrys. Iš pulko išsiskiria Charmian Carr — patrauklioji šešioliklinė Liesl — savo individualumu ir jaunatvišku žavumu.

Ne viena scena "pavagia" mažiausias angelėlis Gretl — Kym Karath. Visuomenėje — visi septyni atskleidžia savo talentus. O kalnų papėdėje pravesta pamoka ir "Do-Re-Mi" melodija tiesiog persekioja žiūrovą dar ilgai, filmui pasibaigus.

Filmas buvo suktas Salzburge, Austrijos muzikos ir meno mieste. Pasakiški vaizdai — didingų kalnų, šimtmetiniame Nonberg vienuolyne, Frohnburg pilij ir paties miesto gražioje gatvėje.

Baronaitės Elzės, besitikinčios ištėkėti už kilmingojo kapitono, rolęje yra žavioji Eleanor Parker, aristokratiškai išdidi, bet pati rolė begaliniai sachariniška.

Filmo turinys nėra išsivagtas ar kieno nors fantazija. Tai liečia iš tikrųjų austrų šeimą Von Trapp, pabėgusią iš nacių okupuotos Austrijos 1930 metų pabaigoje ir įsikūrusią JAV-ėse bei pagarsėjusią čia kaip "dainuojanti šeimai". Vos prieš kelerius metus buvo pastatytas ir spalvotas filmas "Trapp family".

Stebint šį, kaip pūką, lengvą ir tyrą, filmą, pabaigoje šmėkštelini "pikta" mintis, kad vis dėlto neapsieita be "paklaidėlių", kai fil-

mas pasisuka iš laimingo, nerūpestingo Salzburgo gyvenimo į dramą su hitlerizmo aidu.

Gai viena stambiausių "klaidų", jei taip galima išsireikšti, yra filmo dviejų eilučių įvadas, pareiškias apie "the golden '30". Aukštiniai 1930 m.?! Tai tikra ironija. Tiek JAV, tiek Europa su visu pasauliu juto priešingai. Čia vadinamoji "depresija" ir begalinė baimė ateities (net Lietuvoje, vaikais būdami, girdėjome bauginančią "krizės" žodį) pasiekė visą pasaulį. O ką jau bekalbėti apie planuojamus nacių žygius skersai Europos.

Tačiau režisierius Robert Wise didingoji kamera, Austrijos pasakiškas grožis ir Julie Andrews krikščioniškas dainavimas bei natūralus talentas vaizduoja viską — net neatsargiai numestą žodį.

Padurumo legionas šį trijų valandų ilgumo filmą atžymi išskirtinai, kaip vieną pačių geriausių bei meniškiausių pramogų, rekomenduotina be amžiaus skirtumo visiems.

ROOSEVELT PICTURE FRAME COMPANY

Rankomis išpauštyti paveikslų rėmai. Pritaikinti paveikslams, skelbimų rėmai, metalu aplieti rėmai.

2400 S. Oakley Ave., Chicago
Virginia 7-7258-59

SUSTOKIT, APŽIURĖKIT — MŪSŲ METINĮ IŠPARDAVIMĄ

STEIN TEXTILE CO.

Didelis užuolaidų skyrius, kuriame galit savo langams pasirinkti urminėmis kainomis iš tūkstančių įvairių užuolaidoms dekoratyvinių medžiagų, ne iš mažų pavyzdžių, bet iš didelių ritimų: damasko, brokados, "boucle's", "fiberglass". Jei jūs nemokat siūti, mes jums jas pagaminsim.

PIRKŠIT NEBRANGIAI IR GAUSIT DOVANĄ. Stein Textile bendrovė yra pirmoji, kuri parūpina vilnonių, šilko, nylonų, taffetų, aksomo, angliskų medžiagų paltams ir kostiumams sluntimui artimesiems į Lietuvą ir tolimąjį Sibirą už žemas kainas.

616 W. Roosevelt Rd., Chicago 7, Ill., HA 7-3737

Atdara kasdien ir sekm. 9:15 r. iki 5:30 vak. Pirmad. uždaryta. Nemokama vieta mašinoms už kampo į šiaurę. Jefferson St., Chernin's alkstėje

PLANINGAS TAUPYMAS

moka gerus dividendus

PRADĖK TAUPYTI ŠIANDIEN!

Pinigų taupymui nereikia važinėti, juos galite atsiųsti paštu, nes mes apmokamvisas pašto persiuntimo išlaidas.

TIKIMĖS, kad turėsite progos Jus pamatyti ir patarnauti Jums ir Jūsų namiškiams

Pirmadienį, antradienį ir penktadienį nuo 9 val. ryto iki 4 val. po pietų.
Ketvirtadienį nuo 9 val. ryto iki 8 v. vak.
Šeštadienį nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų.
Trečiadienį uždaryta visą dieną.

Chartered and Supervised by the United States Government
2212 W. CERMAK ROAD • CHICAGO 8, ILLINOIS

Phone Virginia 7-7747 John J. Kazanuskas, Pres.
AUTOMOBILIAMS VIETA GRETA MŪSŲ ĮSTAIGOS.

Tėvai ir motinos, ŠV. ANTANO GIMNAZIJA (Kennebunkport, Maine) laukia jūsų sūnų.

ŠV. ANTANO GIMNAZIJA

ERDVI IR MODERNIAI ĮRENGTA, SU VIESUJŲ AMERIKOS MOKYKLŲ TEISEM, SU PRIVALOMŲ LIETUVIŲ KALBOS DĖSTYMU, SU BENDRABUČIU IR VISAIS GERO AUKLĖJIMO PATOGUMAIS.

Priimami mokiniai į pirmą klasę ir į kitas klases.

Atlyginimas už pilną išlaikymą bendrabuty — tik 600 dol. metams. Atsižvelgiama į visai varganas šeimas.

Jau laikas registruoti mokinius ateinantiems mokslo metams.

Rašykite Rektoriui:

ST. ANTHONY'S HIGH SCHOOL
KENNEBUNKPORT, MAINE

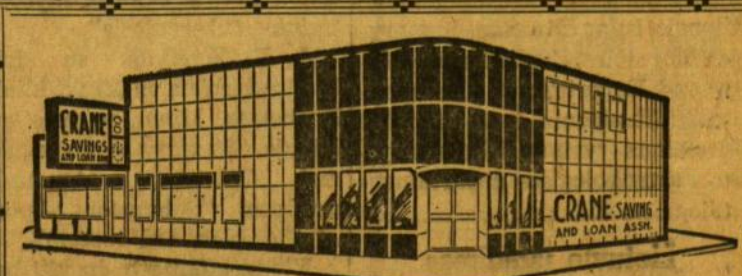
Mūsų erdviuose patalpose turime didžiausį pasirinkimą visų modernių baldų, elektrinių krosnių, radijo ir televizijos aparatų, šaldytuvų ir kitų namams reikmenų.

LIETUVIŲ ĮSTAIGA

ROOSEVELT FURNITURE CO.
F. A. RAUDONIS ir N. BERTULIS

2310 W. Roosevelt Road Tel. SEeley 3-4711

Atdara pirmad. ir ketv. 9—9 val., antr., treč., ir šeštadieniais nuo 9 iki 6 val. Sekmad. atdara nuo 11 iki 4:30 po pietų

CRANE SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

B. B. PIETKIEWICZ, Prez.

2555 West 47th St. Tel. LAfayette 3-1083
PLENTY OF FREE PARKING

4 1/2% Naujas aukštas dividendas mokamas už investavimą sąskaitas

PINIGAI ĮNESTI IKI 15 D. PELNO NUOSIMČIUS NUO 1 D. Dividendai mokami sausio ir liepos mėn. 31 d.

VALANDOS: ANTRAD. ir PENKT. 9 v. r. iki 5 v. v. PIRMAD. ir KETV. 9 v. r. iki 9 v. v. ŠEŠTAD. 9 v. r. iki 12 v. d. Trečiad. uždaryta

VANDER WAGEN

ANGLYS

SINCLAIR ALYVA

3605 West 63rd St. POrtsmouth 7-8020

NELAUKITE, nes rytoj gali būti pervėlu!

Jei norite užsitikrinti nuo ugnies namus, baldus, automobilus ar šiaip ką apdrausti, reikalaukite agento, arba brokerio, kad jis parūpintų jums polisą per mūsų kompaniją. Nelaimei ištikus neturėsite jokių nemalonumų.

GENERALINIAI AGENTAI ŠIŲ kompanijų:

AMERICAN BONDING	MANHATTAN FIRE & MARINE
AMERICAN INDEMNITY	MERCURY MUTUAL
CASUALTY MUTUAL	MONARCH
FIDELITY & DEPOSIT	NATIONAL UNION
FIRE & CASUALTY OF CONN.	NEW YORK FIRE
GIBALTAR INSURANCE	SECURITY INSURANCE
THE HANOVER	UNITED STATES FIRE
HIGHWAY INSURANCE	UNIVERSAL INSURANCE
THE HOME	WESTERN FIRE & CASUALTY
INTERSTATE	CALIFORNIA LIFE
LASALLE CASUALTY	

Mes esame pirmaklasiai nariai Chicago Board of Underwriters

O'MALLEY and McKAY, Inc.

222 W. Adams Street Room 800
Telefonas CEntral 6-5206

Remkite tuos, kurie skelbiasi dienr. Drauge.

Kultūrinė Kronika

• **Angelė (Asevičaitė)** ir **Konstantinas Avizonis** iš Šiaurės Carolinos valstijos porai dienų buvo lėktuvu atskridę į Chicago aplankyti savo draugų, senų pažįstamų ir susipažinti su čia esančiomis lietuviškomis įstaigomis. Chicago buvo atvykę pirmą kartą. Dr. Avizonis Kansas universitete šiais metais, kaip vizituojantis profesorius, dėsto Pabaltijo, Lietuvos ir viduramžių Rusijos istoriją. Laisvalaikis dr. Avizonis skiria darbams Lietuvos Enciklopedijai.

Kansas universiteto biblioteka yra turtinga vertingais istorijos šaltiniais Lietuvos praečiai tirti. Be kitų dalykų — universitetas yra įsigijęs prel. J. Končiaus bibliotekos rinkinius, gausius lituanistiniais dalykais. Prof. dr. Avizonis šiais mokslo metais pavaduoja prof. dr. Oswald P. Backus, kuris yra parašęs vertingų mokslo darbų Lietuvos istorijos klausimais. Ponia Avizonienė yra baigusi Liet. univ. teol. - filos. fakultete germanistiką, JAV-se išėjęsi aukštusius bibliotekininkystės mokslus ir dirba bibliotekininkės darbu Š. Carolinos universitete Chapel Hill, N. C., katalogizuodama knygas slavų, germanų ir lietuvių kalbomis.

Svečiais Chicagoje labai nuširdžiai rūpinosi Eugenija ir Andrius Daugirdai. Jiems prof. K. Avizonis su Ponia širdingai dėkoja.

• **Dr. Vytauto S. Vardžio** redaguota ir netrukus Praeger leidyklos išleidžiama knyga "Lithuania under the Soviets - Portrait of a Nation, 1940-65" tos leidyklos naujų leidinių kataloge pristatoma šitaip:

"Tai yra išsami studija krašto, kurio pasipriešinimas prieš svetimą okupantą buvo palaužtas, bet kurio nepriklausomybės troškimas paliko nesumažėjęs. Šioje analizėje, besitęsiančioje iki pastarosios valandos, knygos talkininkai nagrinėja Lietuvos politines, istorines, ekonomines ir socialines temas; mini jos išsivystymą laikotarpyje tarp dviejų pasaulinių karų, jos okupaciją, įvykdytą pirmiausia Sovietų Sąjungos, vėliau nacių, ir dar kartą Sovietų. V. Stanley Vardys yra Wisconsin universiteto politinių mokslų profesorius".

• **Dail. Romo Wiesulo** paroda Romoje. Virginijos Magini meno galerijoje Romoje šį pavasarį yra atidaryta lietuvių dailininko Romo Wiesulo kūrinių paroda. Dailininkas Romas Wiesulas yra gimęs Lietuvoje 1918 metais. Meną yra studijavęs Freiburge (Vokietijoje) ir Pariziuje (Prancūzijoje). Nuo 1951 metų gyvena Jungtinėse Amerikos Valstybėse ir paskutiniu laiku profesoriuja Temple universitete Philadelphiaje. Savo paveikslų parodas dailininkas Wiesulas yra surengęs visoje eilėje pasaulio kraštu: Jungtinėse Amerikos Valstybėse, Prancūzijoje, Kanadoje, Jugoslavijoje, Vokietijoje, Anglijoje, Meksikoje, Graikijoje, Libane, Marroko, Portugalijoje, Ispanijoje, Pakistane, Japonijoje ir Australijoje. Jo paveikslų yra didžiojoje įvairių tautų meno galerijose. Dailininkas Wiesulas už savo kūrinius yra laimėjęs visą eilę žymių premijų.

• **Australiško lietuvių laimėjimas.** Dail. Leonas Urbonas, gyvenęs Australijoje, kovo 22 d. Hunters Hill miesto savivaldybės suruoštoje 11-oje konkursinėje dailės parodoje laimėjo aukščiausią premiją (100 gn.) už tapybą. Už akvarelinį darbą premiją gavo latvis Uldis Abo-lins.

Minėtoje parodoje iš lietuvių dalyvavo ir Eva Kubbos su akvareliniais darbais. Dail. E. Kubbos grafikos darbai bus išstatyti gegužės 1-9 d. Čiurlio-

nio galerijoje rengiamoje Australijos lietuvių grafikų parodoje. Dail. L. Urbono tapybos paroda Chicagoje numatoma surengti ateinančių rudenį.

• **Romuald Zalubas** iš Valstybinio standartų biuro ir jo bendradarbis Wilson iš Imperialinės mokslo ir technologijos kolegijos Londone šių metų sausio - vasario numeryje "Journal of Research" paskelbė straipsnį "Atomic absorption of praseodymium (Pr.)". Šis darbas paremtas gausiais tyrimais, nes didžiąją jo dalį užima lentelė (10 psl.) su bangų ilgių ir kitokiais apskaičiavimais.

• **Vokietijos plačiausiai skaitomas katalikų žurnalas "OR-BIS CATHOLICUS"** arba vokiškai dar vadinamas "HERDER-KORRESPONDENZ", išeinantis kas mėnuo vokiečių kalba Freiburge, paskutiniame savo kovo mėn. numeryje talpina ilgą 4 puslapių straipsnį, pavadintą "Die Kirche in Litauen — Bažnyčia Lietuvoje". Šiame straipsnyje duodama plati apžvalga Lietuvos kelių į katalikybę, sovietų ir vokiečių okupacijų padarytoji žala Lietuvos Bažnyčiai, įvairūs varžymai ir tikėjimo persekiojimai Stalino ir paskutiniaisiais laikais, iškeliamas lietuvių atsparumas ir jų ištikimybė savo tėvų tikėjimui. Straipsnyje panaudota gausi medžiaga paimta iš Kauno vyskupo dr. Vincento Brizgio memorandumo, kuris III-sios sesijos metu buvo įteiktas viso pa-

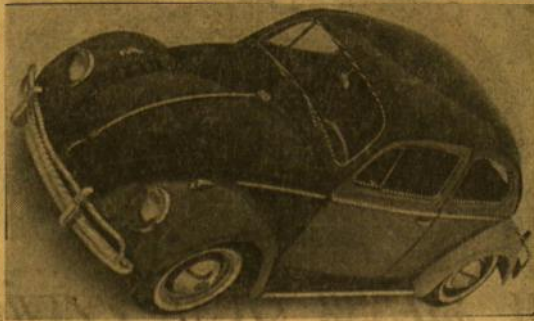

Estė rašytoja ir filmų aktorė **NARDA ONYX — VIRAND**, artima lietuvių bičiulė ir Pabaltijo valstybių laisvinimo kovos dalyvė. Praėjusiais metais Liet. rašytojų d-jos suruoštame Kristijono Donelaičio minėjime, Los Angeles, Calif., skaitė "Metų" ištrauką estų kalba. Dalyvauja Rezoliucijoms remti komiteto veikloje.

Praėjusiais metais išėjo jos stilingai ir įdomiai parašyta knyga anglų kalba "Water, World and Weismuller". Pagal šį veikalą vie na Vakarų Vokietijos filmų bendrovė Muenchene suka filmą, kuriame vyriausią vaidmenį turi pati knygos autorė Narda Onyx-Virand.

Kovo 3 d. Los Angeles advokatas Fred Hall (buv. Kansas gubernatorius) iškėlė "Saga" žurnalo leidėjams — Macfadden-Bartell korporacijai bylą už p. Onyx knygos plagijavimą.

VIETINIŲ IR IMPORTUOTŲ AUTOMOBILIŲ (Complete auto service) PILNAS TAISYMAS IR APTARNAVIMAS

ERWIN'S AUTO REPAIR, INC.
2218 West 69th Street, Tel. HE 4-6900
CHICAGO, ILLINOIS 60636

• Prof. Konstantinas Avizonis su Ponia savo vizito "Drauge" metu

saulio katalikų ganytojams Vatikano antrame visuotiniame susirinkime.

• **Popiežiaus Jono XXIII** dienoraštis graikiškai. Šiomis dienomis Atėnuose pasirodė naujai išleistas Pop. Jono XXIII-jo "Vienos sielos dienoraštis", išverstas į moderniąją graikų kalbą. Pirmasis šios knygos egzempliorius Graikijos bizantinų kūrėjų apeigų katalikų apaštališkojo egzarcho mons. Hiacinto Gad per Vatikano Valstybės sekretoriatą buvo įteiktas Šv. T. Pauliui VI-jam.

• **Minima Žemaitės sukaktis.** Ryšium su rašytojos Žemaitės 120-siomis gimimo metinėmis numatyta Vilniuje atidaryti parodą. Dramos teatre įvyks minėjimas ir bus parodyta Žemaitės "Martii". Numatyti vakarai Kaune, Klaipėdoje ir kituose miestuose. Rašytoja būslanti plačiai paminėta vietoje, kur ji gyveno ir kūrė — Kelmės, Telšių, Plungės ir Marijampolės rajonuose. Plungės rajone, Bukantės kaime bus atidarytas memorialinis Žemaitės muziejus.

• **Kodėl partija nepatenkinta lietuvių muzika.** Kom. partijos CK-je, mokslo ir kultūros skyriuje Vilniuje vykęs pasitarimas muzikos propagavimo klausimais kėlė mintį: kaip gerinti muzikos propagavimą, "žadinti žmonių aktyvumą darbe" (plg. "Tiesa", kovo 9, nr. 56). Esą, muzika turinti artėti prie liaudies... Buvo iškelti trūkumai Valst. filharmonijos, radijo ir televizijos darbe — neišradin-gai organizuojami koncertai, jie

ST. ZABRODSKAS MIESTO IR NAMŲ STATYMO KONTRAKTORIUS

Atlieka remonto, perstatymo ir namų statybos darbus, cemento darbus, elektros įrengimus ir kt. Išrūpina reikalingus leidimus, iš miesto valdybos namų statymui, pertvarkymui ar remontavimui.

Viešas darbas yra garantuotas ir apdraustas.

2040 West 52nd Street,

Tel. PR. 8-7887

CHICAGO, ILL. 60609

POCIUS DECORATING COMPANY

DAŽOME IS VIDAUS IR IS LAUKO

Rezidencinius ir komercinius. Senus bei Naujus Namus. Tapetavimą.

Po 6 val. vak. skambinkite

Telef. — 927-2809

neturį idėjinės - meninės krypties (neatitinka partijos linijai — E.), per mažai propaguojami "broliškiųjų respublikų" kompozitorių kūriniai. Nusiskysta, kad

Specialus Pasiūlymas!

Visuomenei pageidaujant atnaujiname mūsų ankstesnį labai patrauklų ir didelį pasisekimą turėjusį pasiūlymą dovaninio į Lietuvą siųstino maisto siuntinio.

M-13: 6 sv. miltų, 4 sv. taukų, 2 sv. sviesto, 2 sv. ryžių, 1 sv. šokolado, 1 sv. cukraus, 1/2 sv. kakavos, 1/2 sv. arbatos, 1 dz. Nescafe, 2 unc. lauro lapų, 2 unc. pipirų ir 1 sv. razinkų. Kaina tik \$30.00 su pasiuntimu ir muitu.

Jau gavome naujas pavasarinės vilnones ir nailonines labai gražias medžiagas ir siūlome šiuos mūsų parinktus siuntinius:

N-4: 16 jardu nailoninės sunkios, nepermatomos, su gėlėmis įvairių spalvų medžiagos, keturioms suklelėms, už \$45.00.

V-3: 10 1/2 y. labai tvirtų ir gražių mėlynų, juodų, arba rudų angliškų grynos vilnos medžiagų trims vyr. eilutėms arba 3 moteriškiems kostiumams ir vienam extra sijonui, tik už \$55.00.

P-3: 6 jardu dviems vyr. arba mot. žeminiams arba pavasariniams paltams (pagal Jūsų pageidavimą) ir 3 1/2 jardu extra geros Jūsų pageidaujamos spalvos medžiagos vyr. arba mot. kostiumui, tik už \$75.00.

I nurodytas kainas įeina visos pasiuntimo išlaidos — Sov. licencija, muitas, supakavimas, pasiuntimas ir draudimas. Gavėjui nieko nebereikia primokėti. Garantuotas pristatymas — per 4 sav. nuo užsakymo gavimo dienos.

Rašykite, siųskite užsakymus, reikalaukite pavyzdžių

BALTIC STORES, INC.

421, Hackney Road

London, E. 2.,

Great Britain

Seniausia lietuvių bendrovė Anglijoje, veikianti nuo 1938 m. Nuosavos krautuvės ir sandėliai Londone.

Atstovai USA:

L. Venckus, 7030 So. Talman Ave., Chicago, Ill. Te. 436-0494)

GAIVA, 3570 West Vernor, Detroit 16, Michigan.

SKIP'S Self Service LIQUOR STORE

5515 SO. DAMEN AVE. ALL PHONES WA 5-8202

APRIL — BALANDŽIO 8, 9, 10 D. D.

BISQUIT THREE STAR COGNAC	Fifth	\$5.49
CUSENIER IMPORTED THREE STAR COGNAC	Fifth	\$3.98
POPULAR BRAND OF IMPORTED Blackberry, Apricot or Cherry LIQUEUR	Fifth	\$3.49
GRAIN ALCOHOL 190 Proof V.S.P.	Fifth	\$4.89
BUTON IMPORTED VERMOUTH Dry or Sweet	30 oz. Bottle	\$1.19
POPULAR BRAND OF IMPORTED CANADIAN WHISKY	Fifth	\$4.79
IMPORTED POLISH KRUPNIK, WISNIOWKA, or ZUBROWKA	Fifth	\$4.79
COINTREAU LIQUEUR or COINTREAU & BRANDY	Fifth	\$4.98
LOWENBRAU IMPORTED GERMAN LIGHT or DARK BEER	Case	\$7.95
MILLER HIGH LIFE BEER	Case of 24—12 oz. Cans	\$3.39

ižymieji lietuvių muzikai retai pasirodo Palangoje, Druskininkuose, Likėnuose ir kt. kurortuose. Kai kur kolchozai turi kultūros namus, tačiau juose retai koncertuoja Filharmonijos ir kiti kolektyvai bei solistai. Kompozitoriai išbirti, nes jie per mažai palaiką ryšius su darbininkais, žvejais, kariais, moksleiviais.

Pasitarime buvo pareikštas pageidavimas, kad kavinėse ir restoranuose greta šokių muzikos orkestrai atliktų ir koncertinę programą. Būdingas prieštastas estradinės (lengvosios) muzikos orkestrams: jų repertuare neretai vyraujanti Vakarų muzika bei jos atlikimo maniera.

• **VILTIS, A Folklore Magazine**, March — April 1965, Vol. 23 No. 6. Redaktorius ir leidėjas V. F. Be lijus, P. O. Box 1226, Denver, Colo. 80201. Žurnalo metinė prenumerata \$3.00. Tai dideliu vieno žmogaus pasišventimu anglų kalba

DRAUGAS, šeštadienis, 1965 m. balandžio mėn. 10

7

leidžiamas žurnalas, skirtas įvairių tautų liaudies muzikai, šokiams, tautodailėi bei šiaip papročiams. Kiekviename žurnalo numeryje visada būna apšiai ir lituanistinės medžiagos.

— **Futbolas Amerikoje** per tautų liaudies muziką, šokiams, tautodailėi bei šiaip papročiams. Kiekviename žurnalo numeryje visada būna apšiai ir lituanistinės medžiagos.

4 1/2 %

INSURED

5 %

current dividend on investment bonus
4 1/2 % DIVIDENDU MOKAMA PAGAL VISAS TAUPYMO SĄSKAITAS.
Už 1 metų investavimo bonus mokama 4 1/2 % dividendų kas pusmetį ir dar išmokama po 1/4 % už kiekvienus metus, 4 metams praėjus.
BRIGHTON SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
4071 ARCHER AVENUE, CHICAGO 32, ILLINOIS
Valandos: Pirmad., Antradi., Penkt. ir Šeštadi. 9 v. r. — 4:30 p. p.
Trečiadi. uždaryta; Ketvirtadi. 9 v. r. — 4 v. v.

Petkus

TEVAS IR SŪNUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

TRYB MODERNIOS KOFLYCIOS

2533 West 71st St. Telef. GROvehill 6-2345-6

1410 S. 50th Ave., Cicero, Townhall 3-2108-09

AIKSTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

MAZEIKA & EVANS

FUNERAL HOME

THREE

AIR-CONDITIONED CHAPELS

Parking Facilities

6845 SOUTH WESTERN AVE. REpublic 7-9600

EUDEIKIS

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIUS

TRYB MODERNIOS KOFLYCIOS

4605-07 South Hermitage Avenue

Tel. YA 7-1741-2

4330-34 South California Avenue

Telefonas LA 3-0440 ir LA 3-9852

SAINT CASIMIR MONUMENT CO.

3911 West 111th Street

Oldžiausias Paminklams Planų Pasirinkimas Viane Mieste

Telef. — CEDarcrest 3-6335

Vienas blokas nuo kapinių

GUŽAUSKŲ BEVERLY HILLS GELINYČIA

Geriausios gėlės dėl vestuvių, banketų, laidotuvių ir kitų papuošimų

2443 West 63rd STREET

Telef. PR 8-0833 PR 8-0834

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

Lietuvių Laidotuvių Direktorių Asociacijos Nariai

STEPONAS G. LACKAWICZ

2424 W. 69th STREET Tel. REpublic 7-1218

2314 W. 23 rd PLACE Tel. VIRginia 7-0672

PETRAS BIELIONAS

4348 S. CALIFORNIA Tel. LAfayette 3-3572

ANTANAS M. PHILLIPS

3307 LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-3401

POVILAS J. RIDIKAS

3354 S. HALSTED STREET Tel. YArds 7-1911

LEONARDAS F. BUKAUSKAS

10821 S. MICHIGAN AVE. Tel. COmmodore 4-2228

JURGIS F. RUDMIN

3319 S. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-1138 — 1139

VASAITIS — BUTKUS

1446 S. 50th AVE. CICERO, ILL. Tel. OLYmpic 2-1003

Moterų Gyvenimas

Redaguoja St. Semėnienė, 6507 S. Troy St., Chicago, Ill., 60629
Tel. 925-5988

LIETUVĘ PASAULYJE ATSTOVAUJANT

L. M. A. Chicagos klubo veikla

Lietuvių moterų atstovybės Chicagos klubas yra vienas iš daugelio šios paskirties klubų, veikiančių plačiame pasaulyje. L. M. A. klubai veikia: Australijoje, P. Amerikoje, Prancūzijoje, Kanadoje; Vokietijos didmiesčiuose Bremene, Hamburge, Stutgarte, Muenchene; JAV-ėse: New Yorke, Stamforde, New Havene, Bostone, Waterbury, Washington, D. C., Clevelande ir Chicagoje. Visus išvardintus klubus apjungia Lietuvių moterų atstovybė New Yorke. L. M. A. yra įsiregistravusi ir turi savo delegatus didžioje Amerikos moterų organizacijose, k. a.: Women in Exile, Women For Freedom Inc. ir pasaulinėje moterų organizacijoje, vardu, "General Federation Women Centre". L. M. A. atstovybė yra įsiregistravusi į šias organizacijas, norėdama ko plačiau: atstovauti lietuvių moterį pasaulyje, ginti jos teises ir in-

surinkusi čia pirmąjį steigėjų branduolį. Toliau pirm. Stasė Semėnienė trumpai palietė klubo veiklą, kada jam pirmininkavo O. Krikščūnienė ir J. Linkuvienė, plačiau apibūdino, kas buvo padaryta paskutiniaisiais metais Chicagoje, nesant susiorganizavusioms latvėms ir estėms, ieškota kitų kelių bendradarbiauti aplamai su pabaltiečiais. Buvo sueita į kontaktą su bendrąja Pabaltijo Taryba ir kartu veikta. Kiekvienais metais surengti baltosios birželio minėjimai Chicagos centre, pristatant savo tautos kančias amerikiečių visuomenei. Buvo pakviesti studentai, kurie surengė vidurinės mokyklos mokytojų parodas bei atvaizdavo ryškiai Pabaltijo tautų naikinimą. Sukviečiant visas trijų Pabaltijo tautų organizacijas, buvo surengta eisenos bei minėjimai prie Linkolno paminklo. Visados buvo kviečiami kalbėto-

Lietuvių Moterų atstovybės Chicagos klubo naujoji valdyba. Sėdi iš k. į d.: klubo pirmininkė J. Barzdukienė ir sekretorė Ona Liorentienė. Stovi iš k. į d.: vicepirmininkės Zuzana Juškevičienė ir Elena Kučiūnienė ir išdėninkė Marja Pėteraitienė

teresus kultūrinėje, socialinėje ir politinėje srityje.

Gl. L. M. A. atstovybės paskirčių klubų paskirtis yra organizuoti tautinių pagrindų ir siekti tarpininkų ryšių su latvėmis ir estėmis, sujungtomis jėgomis ugdati Pabaltijo tautų solidarumą, bendrų interesų pajautimą ir dalyvaujant bendrose šių tautų organizacijose ir sujungtomis jėgomis veikiant, siekti Lietuvai ir drauge visoms trims Pabaltijo tautoms laisvės. Pabaltijo tautų moterų veikla akordinuoti ir yra įsteigta Pabaltijo Moterų taryba, kurią sudaro šių trijų tautų atstovės: lietuviš, latviš, estiš; tad ir pirminkė yra kasmet perrenkama tautinių pagrindų. (Principe jau pats ieškojimas tautų bendravimo yra sveikintinas reiškinys, nes tai yra vienas iš daugelio kelių baigti tarpusavio nesantį taiką ir ugdyti taikos dvasią.)

Tautos byla išnešama į amerikiečių visuomenę

Kovo mėn. 7 d. buvo suauktas klubo narių susirinkimas pas klubo narę O. Liorentienę jaukioje namų aplinkoje. Susirinko gana didelis narių skaičius. Susirinkimui vadovauti buvo pakviesta klubo viena steigėjų ir pirmoji pirmininkė O. Krikščūnienė, sekretoriauti —

Susirinkime išrinkta nauja valdyba. Naujoji klubo valdyba jau pasiskirstė į pareigoms: pirmininkė — M. Kriaučiūnienė, vicepirmininkės — E. Kučiūnienė ir Z. Juškevičienė, sekretorė — A. Liorentienė, išdėninkė — M. Pėteraitienė. Į revizijos

Paroda ir tautinio drabužio dovanojimas

Taipgi Juzei Daužvardienė, mūsų ambasadorė, iškilus minčių, buvo įgyvendintas ir padovanotas lietuvių moterų tautiškas rūbas Chicagos Mokslo ir pramonės muziejui. Šia proga buvo įrengta ir tautodailės parodėlė (klubo narė Z. Juškevičienė daug pasidarbavo), kurią aplankė dešimtys tūkstančių žmonių, kuriems buvo proga iš arčiau pažinti mūsų tautinį meną. Parodėlė buvo įrengta Kalėdų eglučių puošimo ir jų lankymo metu. Gl. tas lietuviškas drabužis kasmet dabar dėvimas amerikietiškos muziejuje Kalėdų švenčių iškilnių metu.

Baigdama savo pranešimą, pirmininkė St. Semėnienė pabrėžė, kad reikia pakeisti klubo vardą, sekant New Yorke pavzdžiu (iš Pabaltijo Moterų tarybos lietuvių atstovybės Chicagos klubo) ir Lietuvių moterų atstovybės Chicagos klubą), perbalsuoti, kad klubas veikia ne atskirai, kaip ligi šiolei, bet kontakte su New Yorke, ir nustatyti kitas veikimo gaires.

Naujai išrinkta klubo valdyba jau turėjo ir posėdį kovo 20 d. Posėdis užsitęsė net kelias valandas. Valdyba atsidėjusi svarstė klubo reikalus, statė darbo planą, ieškojo priemonių veiklai vystyti.

Birutė Šlepetytė - Venskuvienė (antra iš kairės). PLKOS atstovė prie Pasaulio katalikų moterų organizacijos unijos (UMOFC) ir šios unijos tarpt. biuro narė, audiencijos metu pas Šv. Tėvą Paulių VI. Kaip mūsų spaudoje jau buvo skelbta, B. Venskuvienė pastaruoju laiku Šv. Tėvo yra apdovanota Pro Ecclesia et Pontifice ordinu. Nuotraukoje šalia jos dar regime (kairėje) D. Augustaitytę, prel. L. Tulabą ir A. Grinię (dešinėje).

KODĖL AŠ DOMIUOSI ŠV. RAŠTU

DANUTĖ AUGIENĖ, Chicago, Ill.

Kaip žiedas krypta į šviesą, taip žmogus ieško Dievo. "Kaip stirna trokšta upelių vandens, taip mano siela geidžia Tavęs, Dieve". (Dov. 41.) Ypač tada, kai pajunti visų žemės gėrybių trapumą, kai suvoki, kai pamatai, kad būdamas pats tobuliau- sias Dievo kūrinys, atėjęs žemėn pagal Jo atvaizdą ir Jo paskirtį, daugeliu apsprendžiamų atvejų nieko negali, klausai savęs tada, kam esi vertas.

Kai išgyveni išsiskyrimo mįslę tų žmonių, kuriuos buvai prisiekęs mylėti ligi mirties ir po mirties, atsistojes prie išsižiojusios žemės sprendi klausimą, o kas toliau.

Kai susiduri su savo kūno ir kraujo atžalų problemomis, kurios plėšo visus tavo planus ir sugriaua normalius dėsnius, su baimė ieškai atsakymo, ar Dievas atleidžia, ar tik teisia ir baudžia.

Kai matai, kaip piktas, kaip aklas ir kaip dažnai tik pats savimi užsiėmęs yra žmogus, ieškai jį ką nors stipresnio atsiremti.

Gyvenimo dienų vidurdienį, pažinęs žmonių didelį nepasitenkinimą savimi ir aplinka, ieškai darnos ir dvasios ramybės. Imi vis dažniau klausyti savęs, ar žmogus tėra tik disonansas ir nuolatinė kančia, ar gėrio ir meilės įsikūnijimas. Vis labiau nori atskleisti tiesą ir dėsnius, kurie atvestų į lygų kelią.

Tad susiorganizavus Šv. Raš-

komisiją išrinktos: O. Krikščūnienė, E. Vilimaitė ir Bulotienė.

Klubas sieks kontakto su latvėmis ir estėmis

Klubas yra pasirošęs nedelsiant užmegzti ryšius su New Yorke — L. M. A. atstovybe. Susirinkimas pasisakė už politinio reikalo akcentavimą veikloje, siūlė klubo veiklą statyti daugiau ant politinio pagrindo. Pasisakė už ieškojimą kontakto su latvėmis ir estėmis moterimis.

Susirinkime buvo perskaitytas ir bendraraštis, gautas iš L. A. A. N. Yorke. Bendraraščio turinys buvo atidžiai perskaitytas, išklaudyti ir gyvai aptartas. Aplinkraščiu pranešta, jog šiame įvyks klubų atstovių suvažiavimas N. Yorke, gegužės mėn. 1—2 dienomis. Aplinkraštyje pasidžiaugta, jog į rengiamą atstovių suvažiavimą pasižadėjo atvykti ir jame kalbėti pati pirmininkė G. F. of Women Club Mrs. William H. Hasebrook. Pažymėjo, jog tai yra pirmas kartas, kada šios pasaulinės organizacijos pirmininkė pasisžadėjo ir atvyks į savo nario konvenciją.

Naujai išrinkta klubo valdyba jau turėjo ir posėdį kovo 20 d. Posėdis užsitęsė net kelias valandas. Valdyba atsidėjusi svarstė klubo reikalus, statė darbo planą, ieškojo priemonių veiklai vystyti.

K. N.

to studijų seminarui, įsijungiau į jį ne kiek nedvejodama. Į Šv. Raštą einu ne Dievo ieškodama, nes Dievo malonės dėka Dievą esu radusi ir Jį tikiu, bet norėdama labiau išryškinti sau Dievo veidą, norėdama priartinti jį prie savęs ir pati prie jo pritartėti.

Tikėjimas — raminantis saugumas

Pagaliau, ką reiškia tikėti? Vienas iš daugelio aspektų, tikėti Dievą — tarsi turėti namus, turėti pastogę. Vienam tie namai gali būti tik moliūnė, nudrėbta pašūrė — tik stogas nuo lietaus ir vėjo, gal palapinė, be langų ir nepastovi, kilnojama ir keičiama, — kitam tie namai gali būti ištaigingi rūmai, nuolat gražinami, tobulinami, pilni žiedų ir muzikos pilni šviesos ir gaivumo, vis naujos vėsišios šilumos. Tikėti Dievą tai būti "namie" pačia giliausia prasme, išjungiant visokį nykstantį materialinį aspektą, paliekant gi esminę "namie" prasmę. Gali gi žmogus turėti namus, bet niekad nesi- jausti esąs namie. Ir priešingai — neturėti jokių namų, gyventi tyruose, uolij, bet jaustis saugiai, lyg namie. Nomandinėse tautos (apie tai buvo kalbėta Šv. Rašto seminare) gimė vieno Dievo sąvoka. Jos neturėjo namų, buvo nuolatinė kelionė, je, bet jautiesi saugiai, jautiesi užuovėjoje dvasinė prasme, nes garbino vieną Dievą ir jautė Jį nepaprastai arti esant, Juo besąlyginiai pasitikėjo, vaikščiojo atvirumu eidami į Kareivijų Viešpatį.

Tą raminantį saugumą, kurį teikia tikėjimas, randame kaip tik Senajame Testamente.

Šv. Rašto reikšmė

Mūsų dienose apie Šv. Raštą kalba ne vien svetimų tautų mintytojai. Ir lietuvių spaudoj randame straipsnių tuo klausimu. Šv. Raštas turi didelę reikšmę krikščionių asmenybės formavimosi raidoje ir jų apsišprendimuose. Jei Šv. Raštas, ypač Naujasis Įstatymas, buvo ir yra pakeičiantis pagonių ir stabmeldžių tikėjimus jėga, jei Kristus pakeitė žmonių galvo- seną, tai Jo žodis ir tų įkvėptųjų Jo asmenų, pranašų, kurie kalbėjo apie Jį, kaip paskiram žmogų, tuo pačiu ir man, turi būti mano problemų atsakymas. Aišku, į Šv. Rašto studijas turi būti einama atsargiai, nes: "Ar gi tu supras Dievo pėdsakus ir iširsi tobulai Visagali? Jis aukštesnis už Dangų, gilesnis už pragarą, jo mastas ilgesnis už žemę ir platesnis už jūrą" (Jobo 11.5). Aiškinantis Šv. Raštą, ypač Sen. Testamentą, galima greitai pasiklysti, arba, teisingiau sakant, išklysti iš tikrojo kelio. Į Šv. Raštą reikia eiti su didele meile ir nuolankia siela. Į Šv. Raštą reikia eiti tikint, kad Dievas yra viskas, absoliutus Viešpats, pradžia ir ga-

las. Tai yra gilios ir ilgios studijos ir išvados bei apibendrinimus tegalima daryti apėmus visą Sen. ir N. Testamentą. Jei aiškintumėms tas vietas visame kontekste, galėtume skaudžiai suklysti, nes: "Dievo nutarimai yra teisingi tik paimiti kartu".

Kiekvieno pareiga — skaityti Šv. Raštą

18 Dovydo psalmėje skaitome: "Dangus pasakoja Dievo garbę ir tvirtumą skelbia jo rankų darbą... Viešpaties įstatymas tobulas, jis atgaivina sielą: Viešpaties nuostatas yra tvirtas, jis pamoko bemokslį: Viešpaties įsakymai tiesūs, jie džiugina širdį, Viešpaties paliepi- mas yra tvirtas, jis apviečia akis. Baimė Viešpaties nesutep- ta, ji pasilieka per amžius, Viešpaties nutarimai tikri, jie visi kartu yra teisingi".

Šv. Rašto skaitymas gilesnis jo pažinimas turėtų būti kiekvieno žmogaus pareiga.

Kviečiame patalkinti ir pasilinksinti

Lietuvių dantų gyd. s-ga Chicagoje per savo veiklos 15 metų jau paaukojo \$14,740, remdama: Lietuvos laisvinimo veiksmus, Kultūros fondą, Lietuvių fondą, Lituanistines mokyklas čia bei vargo mokyklas Vokietijoje, Tėvų jėzuitų, Tėvų saleziečių įstai- gas, Putnamo seselių laikraštė- lį vaikams — Eglutę, jaunimo bei kultūros kongresus, Litua- nus žurnalą, Studentų šalpos fondą, Dainavos bei skautų sto- vyklas ir kitas organizacijas, sportininkų išvykas, parodose rengiamus lietuvių paviljonus, dainų ir tautinių šokių šventes. Ypatingai kasmetinėm aukom remiama Vasario 16 gimnazija, Gautingo (Vokietijoje) sanatori- joje sergantys džiūva lietuviai ligoniniai ir sergančios lietuvės dantų gydytojos Sibire, Lietu- voje, Vokietijoje ir čia mūsų tarpe vargan patekusios dantų gyd. šeimos.

Lietuvių dantų gyd. s-ga, at- sikūrusi 1950 m. kovo mėn. 4 d., pirmiausia turėjo rūpintis savo profesiniais reikalais. Bet, kaip visiemis žinoma, Ameriko- je mūsų u-tų baigimo mokslų nepripažino. Tada visą savo veiklą nukreipė į lietuvišybės išlaikymu besirūpinančias bei kultūrinės įstaigas ir šalpą.

Savo kukliais uždariais nega- lėdamos minėtų užsimojimų pa- grindinai realizuoti, 1953 m. ba- landžio 25 d. surengė pirmą- jį koncertą - balių, programai pasikviesdamos Lietuvos operos buv. primadoną Vincę Jonuš- kaitę. Pasisekimas buvo didelis. O jau 1954 m. rengėme koncer- tą - kartūno balių, kuris taip pat praėjo labai gerai. Ir taip šie koncertai - kartūno balių tapo mūsų tradicija.

Šįmet jau ruošiamės 12-tą kon- certą - kartūno balių. Meninę programą išpildyti sutiko solistė

IŠ MOTERŲ PASAULIO

* L. D. Kunigaikštienės Bi- rutės draugijos Chicagos sk. valdyba savo metinės veiklos iš- davas susumavus, nutarė pas- kirti Sibiro fondui \$100, Lietu- vių fondui \$100, o kultūrinėms lietuviškomis vertybėms kelti ir padėti ugdyti tautinį atsparumą jaunojoje kartoje nutarė paau- koti: Ch. Lietuvių aukšt. mokyk- los bibliotekai, žurnalui Litua- nus ir Vasario 16sios gimnazi- jai po \$20, Amerikos Lietuvių tarybai \$15, ALB Kultūros fon- dui, Skautų stovyklavietei, MNP seselių rėmėjų seimui — po \$10, Punsko lietuviams \$25.

Baigdama metinę kadenciją, valdyba šaukia visuotinį metinį narių susirinkimą gegužės 2 d. 3 v. p. p. Jaunimo centre. Po susirinkimo bus dr. J. Monstavi- čienės paskaita tema: "Balansu- to maisto reikšmė". Valdyba kviečia visas birutines su svečiais ir viešniomis šioje ak- tualioje paskaitoje gausiai daly- vauti.

* Juzė Daužvardienė, Liet. gen. konsulo žmona, Konsulari- nio korpuso ponų klubo progra- mų komisijos narė, praeitame susirinkime pristatė narėms CARE organizacijos vidurvaka- rių rajono direktorę poną Mar- jorię Pinschmidt, kuri plačiai ir įdomiai paaikšino CARE reikš- mę ir veiklą. Pietūs ir programa buvo Marina City restorane.

Šio mėnesio posėdis ir pietūs įvyks Y. W. C. A. patalpose, 59 E. Monroe. J. Daužvardienės pastangomis pakviesta kalbėti

* Ona Krikščūnienė, istori- kė, pedagogė ir veikli visuome- nininkė, šio mėnesio 29 d. at- švės savo 70 m. sukaktį.

* Daliai Dikinytei - Pundze- vičienei - Pundienai gimė treje- tukas (du berniukai ir mergaitė) Boston Lying-in ligoninėje. Pirmasis gimęs berniukas svė- rė 5 sv. ir 15 uncijų. Antrasis — 6 sv. ir 6½ unc. Trečioji — mergytė svėrė 6 sv. ir 3 unc. Vaikų vardai pakrikštyti: Aras- Justinas, Juozas - Marijus ir Aurora - Veronika. Laimingoji motina gyvena su savo vyru Petru Pundziu, 35 m. amž., 21 South Monroe Ter., Dorchester. Pora augina namuose dar dve- jeta dukrelių. Bronė Dikiniene, populiarioji visuomenininkė, bu- vusioji pirmoji ir trečioji Lietu- vos Dukterų dr-jos pirmininkė Chicagoje, trejetuko močiutė, dabar lankosi pas savo dukterį ir padeda tvarkytis. Amerikiečių spauda plačiai paminėjo šį įvy- kį, skelbdama savo puslapiuos trejetuko nuotraukas.

Sol. Nerija Linkevičiūtė

Recepto pagerinimas

Pridėjus smulkiai supiausty- tą ananasą ir sumulktus rie- šutus į ryžių pudingą — gausis skirtingas: daug skanesnis patiekalas.

Nerija Linkevičiūtė, akomponuo- jant pianistui Monigridui Mote- kaičiui. Šokiams gros jau pasi- žymėjęs neolituany orkestras. Baliaus įvyksta š. m. balandžio 24 d. 7 val. 30 min. vak. Jaunimo centre. Kartūno suklebės bus premijuotos pačių baliaus sve- čių balsais. Loterijai dailininkas Br. Murinas yra paaukojęs la- bai įdomų savo tapybos pa- veiksą.

Maloniai prašome mūsų dar- bus bei šalpą įvertinančių sve- čių ir šimet mūsų palaikyti. At- silankydami koncertan - kartū- no baliu, ne tik patys praleisite malonų vakarą, bet drauge prisidėsite prie minėtų šalpos dar- bų. Tad laukiame ir dar kar- tų prašome mūsų mielų rėmė- jų praleisti tą vakarą su mu- mis.

D. G.

Lietuvių dantų gydytojų sąjungos narės 1965 metais

Nuotr. A. J. Gulbinsko